

Skogspolitik

Sammanfattning

Utskottet föreslår fyra tillkännagivanden till regeringen. Utskottet föreslår att riksdagen ställer sig bakom det som utskottet anför om

- att säkerställa att inventeringen av nyckelbiotoper är rättssäker och effektiv samt att klassificeringen tar hänsyn till de lokala och regionala förutsättningarna
- att en översyn av artskyddsförordningen bör göras för att säkerställa att den är tillämpbar, effektiv och rättssäker
- att en god incitamentsstruktur för ett hållbart skogsbruk bör säkerställas och att en översyn av lagstiftningen på området därför bör genomföras
- att en översyn bör göras av olika typer av ersättningsmodeller vid skyddande av skog, i syfte att skapa effektivare skyddsformer.

Utskottet avstyrker övriga motionsyrkanden, i huvudsak med hänvisning till pågående arbete. Yrkandena rör bl.a. ekologisk kompensation, byte av skogsmark, skogens sociala värden, skogsbruksåtgärder och bioekonomistrategi. Vissa motionsyrkanden tar upp samma eller i huvudsak samma frågor som riksdagen har behandlat tidigare under valperioden, och dessa behandlas därför förenklat.

I betänkandet finns 15 reservationer (S, M, SD, MP, C, V, L, KD).

Behandlade förslag

Ett sextiotal yrkanden i motioner från allmänna motionstiden 2017/18.

Innehållsförteckning

Utskottets förslag till riksdagsbeslut.....	3
Redogörelse för ärendet.....	7
Ärendet och dess beredning.....	7
Utskottets överväganden.....	8
Nyckelbiotopsinventering.....	8
Översyn av artskyddsförordningen m.m.....	11
Skyddade områden.....	14
Skogens sociala värden.....	19
Bioekonomistrategi.....	21
Brukande av skog.....	24
Nordiskt samarbete.....	29
Äganderätt och ersättningsfrågor.....	30
Motioner som bereds förenklat.....	35
Reservationer.....	37
1. Rättssäker och effektiv nyckelbiotopsinventering, punkt 1 (S, MP, V).....	37
2. Uppdrag om inventering och registrering av nyckelbiotoper, punkt 2 (V).....	38
3. Översyn av artskyddsförordningen, punkt 4 (S, MP, V).....	38
4. Långsiktiga förutsättningar för skogsbruk, punkt 5 (S, MP, V).....	39
5. Ekologisk kompensation, punkt 6 (C).....	40
6. Byte av skogsmark, punkt 7 (L).....	40
7. Översyn av skyddade områden, punkt 8 (M, SD).....	41
8. Skogens sociala värden, punkt 9 (V).....	42
9. Bioekonomistrategi, punkt 10 (M, C, L, KD).....	42
10. Avverkning av skog, punkt 12 (M).....	43
11. Skogsvårdslagen och miljöbalken, punkt 13 (V).....	43
12. Äganderätt, punkt 15 (M, SD, C, KD).....	44
13. Ersättningsfrågor, punkt 16 (S, MP, V).....	45
14. Ersättning för kollektiva nyttigheter, punkt 17 (L).....	46
15. Möjlighet till rättslig prövning, punkt 18 (SD, C).....	46
Särskilda yttranden.....	48
1. Motioner som bereds förenklat, punkt 19 (M).....	48
2. Motioner som bereds förenklat, punkt 19 (SD).....	48
3. Motioner som bereds förenklat, punkt 19 (C).....	48
4. Motioner som bereds förenklat, punkt 19 (V).....	48
5. Motioner som bereds förenklat, punkt 19 (L).....	48
6. Motioner som bereds förenklat, punkt 19 (KD).....	49
<i>Bilaga 1</i>	
Förteckning över behandlade förslag.....	50
Motioner från allmänna motionstiden 2017/18.....	50
<i>Bilaga 2</i>	
Motionsyrkanden som avstyrks av utskottet.....	57

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

1. Rättssäker och effektiv nyckelbiotopsinventering

Riksdagen ställer sig bakom det som utskottet anför om att säkerställa att inventeringen av nyckelbiotoper är rättssäker och effektiv samt att klassificeringen tar hänsyn till de lokala och regionala förutsättningarna, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2017/18:3347 av Jonas Jacobsson Gjørtler m.fl. (M) yrkande 7,
2017/18:3717 av Kristina Yngwe m.fl. (C, M, L, KD) yrkande 16 och
2017/18:3855 av Eskil Erlandsson m.fl. (C) yrkande 71 och
avslår motion
2017/18:2026 av Maria Plass (M).

Reservation 1 (S, MP, V)

2. Uppdrag om inventering och registrering av nyckelbiotoper

Riksdagen avslår motion

2017/18:1149 av Jens Holm m.fl. (V) yrkande 9.

Reservation 2 (V)

3. Överprövning av nyckelbiotopsinventering

Riksdagen avslår motion

2017/18:2696 av Katarina Brännström (M) yrkande 2.

4. Översyn av artskyddsförordningen

Riksdagen ställer sig bakom det som utskottet anför om att en översyn av artskyddsförordningen bör göras för att säkerställa att den är tillämpbar, effektiv och rättssäker, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2017/18:2606 av Magnus Oscarsson m.fl. (KD) yrkande 1,
2017/18:3347 av Jonas Jacobsson Gjørtler m.fl. (M) yrkande 4,
2017/18:3686 av Annie Lööf m.fl. (C) yrkande 75,
2017/18:3717 av Kristina Yngwe m.fl. (C, M, L, KD) yrkande 17 och
2017/18:3855 av Eskil Erlandsson m.fl. (C) yrkande 69 och
avslår motion
2017/18:2309 av Pål Jonson (M).

Reservation 3 (S, MP, V)

5. Långsiktiga förutsättningar för skogsbruk

Riksdagen ställer sig bakom det som utskottet anför om att en god incitamentsstruktur för ett hållbart skogsbruk bör säkerställas och att en

översyn av lagstiftningen på området därför bör genomföras, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2017/18:3354 av Jonas Jacobsson Gjörtler m.fl. (M) yrkande 5 och avslår motion

2017/18:1846 av Johanna Haraldsson (S).

Reservation 4 (S, MP, V)

6. Ekologisk kompensation

Riksdagen avslår motion

2017/18:3686 av Annie Lööf m.fl. (C) yrkande 64.

Reservation 5 (C)

7. Byte av skogsmark

Riksdagen avslår motion

2017/18:2820 av Jan Björklund m.fl. (L) yrkande 25.

Reservation 6 (L)

8. Översyn av skyddade områden

Riksdagen avslår motion

2017/18:3347 av Jonas Jacobsson Gjörtler m.fl. (M) yrkandena 8 och 9.

Reservation 7 (M, SD)

9. Skogens sociala värden

Riksdagen avslår motion

2017/18:1149 av Jens Holm m.fl. (V) yrkande 5.

Reservation 8 (V)

10. Bioekonomistrategi

Riksdagen avslår motion

2017/18:3352 av Jonas Jacobsson Gjörtler m.fl. (M) yrkande 12.

Reservation 9 (M, C, L, KD)

11. Uttag av skogsråvara

Riksdagen avslår motion

2017/18:3014 av Carl Schlyter (MP) yrkandena 1 och 2.

12. Avverkning av skog

Riksdagen avslår motion

2017/18:3347 av Jonas Jacobsson Gjörtler m.fl. (M) yrkandena 2 och 3 i denna del.

Reservation 10 (M)

13. Skogsvårdslagen och miljöbalken

Riksdagen avslår motion

2017/18:1149 av Jens Holm m.fl. (V) yrkande 4.

Reservation 11 (V)

14. Nordiskt samarbete

Riksdagen avslår motion

2017/18:2837 av Cecilie Tenfjord-Toftby (M).

15. Äganderätt

Riksdagen avslår motionerna

2017/18:981 av Daniel Bäckström och Staffan Danielsson (båda C),

2017/18:1863 av Daniel Bäckström och Staffan Danielsson (båda C),

2017/18:2674 av Pål Jonson (M),

2017/18:2696 av Katarina Brännström (M) yrkande 1,

2017/18:3347 av Jonas Jacobsson Gjörtler m.fl. (M) yrkande 1,

2017/18:3563 av Cecilia Widegren (M) yrkande 3 och

2017/18:3855 av Eskil Erlandsson m.fl. (C) yrkande 67.

Reservation 12 (M, SD, C, KD)

16. Ersättningsfrågor

Riksdagen ställer sig bakom det som utskottet anför om att en översyn bör göras av olika typer av ersättningsmodeller vid skyddande av skog i syfte att skapa effektivare skyddsformer, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2017/18:3717 av Kristina Yngwe m.fl. (C, M, L, KD) yrkande 18 och

2017/18:3855 av Eskil Erlandsson m.fl. (C) yrkande 68 och

avslår motion

2017/18:2810 av Mats Green (M).

Reservation 13 (S, MP, V)

17. Ersättning för kollektiva nyttigheter

Riksdagen avslår motion

2017/18:2820 av Jan Björklund m.fl. (L) yrkande 32.

Reservation 14 (L)

18. Möjlighet till rättslig prövning

Riksdagen avslår motion

2017/18:3855 av Eskil Erlandsson m.fl. (C) yrkande 70.

Reservation 15 (SD, C)

19. Motioner som bereds förenklat

Riksdagen avslår de motionsyrkanden som finns upptagna under denna punkt i utskottets förteckning över avstyrkta motionsyrkanden.

Stockholm den 27 mars 2018

På miljö- och jordbruksutskottets vägnar

Åsa Westlund

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Åsa Westlund (S), Kristina Yngwe (C), Maria Malmer Stenergard (M), Isak From (S), Johan Hultberg (M), Sara Karlsson (S), Martin Kinnunen (SD), Johan Büser (S), Stina Bergström (MP), Gunilla Nordgren (M), Monica Haider (S), Lars Tysklind (L), Jens Holm (V), Magnus Oscarsson (KD), Marianne Pettersson (S), Jesper Skalberg Karlsson (M) och Cassandra Sundin (SD).

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

I betänkandet behandlar utskottet 60 yrkanden i motioner från allmänna motionstiden 2017/18 om skogspolitik. Utskottet föreslår fyra tillkännagivanden till regeringen. Regeringen uppmanas att säkerställa att inventeringen av nyckelbiotoper är rättssäker och effektiv samt att klassificeringen tar hänsyn till de lokala och regionala förutsättningarna. Regeringen bör göra en översyn av artskyddsförordningen för att säkerställa att den är tillämpbar, effektiv och rättssäker. Regeringen uppmanas även att säkerställa en god incitamentsstruktur för ett hållbart skogsbruk och att genomföra en översyn av lagstiftningen på området. Slutligen anser utskottet att en översyn bör göras av olika typer av ersättningsmodeller vid skyddande av skog, i syfte att skapa effektivare skyddsformer.

Utskottet avstyrker övriga motionsyrkanden, i huvudsak med hänvisning till pågående arbete och utredningar. Ett antal motionsyrkanden tar upp samma eller i huvudsak samma frågor som riksdagen har behandlat tidigare under valperioden, och dessa behandlas därför förenklat. Betänkandet innehåller 15 reservationer (S, M, SD, MP, C, V, L, KD).

Utskottets överväganden

Nyckelbiotopsinventering

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen bifaller motionsyrkanden om att säkerställa att inventeringen av nyckelbiotoper är rättssäker och effektiv samt att klassificeringen tar hänsyn till de lokala och regionala förutsättningarna. Riksdagen avslår motionsyrkanden om uppdrag om registrering och inventering av nyckelbiotoper i hela landet, om nyckelbiotopers påverkan på skogsbruket och om överklagande.

Jämför reservation 1 (S, MP, V) och 2 (V).

Motionerna

Enligt kommittémotion 2017/18:1149 av Jens Holm m.fl. (V) yrkande 9 bör regeringen ge Skogsstyrelsen i uppdrag att tillse att registrering och inventering av nyckelbiotoper sker i hela landet. Registrering och inventering av nyckelbiotoper är av central betydelse för att hänsyn ska tas till områden med höga naturvärden i samband med slutavverkningar.

I kommittémotion 2017/18:3717 av Kristina Yngwe m.fl. (C, M, L, KD) yrkande 16 och i kommittémotion 2017/18:3855 av Eskil Erlandsson m.fl. (C) yrkande 71 anförs att regeringen bör verka för att klassificeringen av nyckelbiotoper är rättssäker och effektiv i sin tillämpning samt att klassificeringen tar hänsyn till de lokala och regionala förutsättningarna. Certifieringssystemen FSC och PEFC har bidragit till att nyckelbiotoperna har fått en helt annan status och innebörd jämfört med tidigare. Trots att klassificeringen nyckelbiotop inte ger formell skyddsstatus har denna i regel blivit likvärdig med ett stopp för avverkning, eftersom i stort sett inga aktörer köper virke från nyckelbiotoper. Metoden för att inventera nyckelbiotoper är utvecklad efter förhållanden i södra och mellersta Sverige. Trots det har den tillämpats även i de nordvästra delarna av landet, vilket blir missvisande.

Kommittémotion 2017/18:3347 av Jonas Jacobsson Gjörtler m.fl. (M) yrkande 7 behandlar behovet av en översyn av tillämpningen av begreppet nyckelbiotoper och konsekvenserna för enskilda skogsägare. Klassificeringen av nyckelbiotoper är inte ett formellt skydd och ger därmed inte rätt till ersättning, men innebär i praktiken ett avverkningsförbud eftersom inga certifierade sågverk tar emot timret. Detta kan slå hårt mot den enskilde skogsägaren. Det är också av stor vikt att man vid inventering av nyckelbiotoper tar hänsyn till den lokala och regionala miljön. En översyn behöver göras i direkt dialog med de berörda. Ingen inventering bör göras innan frågan om inventeringsmetodiken är löst.

I motion 2017/18:2026 av Maria Plass (M) anförts att den inventeringsmetodik som i nuläget används för att identifiera nyckelbiotoper riskerar att leda till att skogsmark tas ur bruk felaktigt. Hela inventeringen av nyckelbiotoper bör avbrytas i sin nuvarande form och i grunden ses över så att skogsägarna inte drabbas på ett sätt som är oskäligt.

Enligt motion 2017/18:2696 av Katarina Brännström (M) yrkande 2 bör klassningar av biotopskydd kunna överklagas. Klassningarna sätter rättssäkerheten ur spel på ett orimligt sätt.

Kompletterande uppgifter

En nyckelbiotop är enligt Skogsstyrelsen ett område med en speciell naturtyp som har stor betydelse för skogens hotade och rödlistade arter. Dessa arter uppträder inte slumpartat och jämnt utspritt i skogslandskapet utan finns ofta på vissa platser. Ett skogsområde kan enligt Skogsstyrelsen vara en nyckelbiotop på grund av en speciell skogshistoria eller på grund av sällsynta ekologiska förhållanden. Några nyckelbiotoper finns bara i vissa terränglägen som t.ex. strandskogar, raviner och rasbranter.

Under våren 2017 gjordes ett uppehåll med att registrera nyckelbiotoper i nordvästra Sverige, eftersom det fanns svårigheter med att avgränsa nyckelbiotoper på ett objektivt, transparent och förutsägbart sätt i området. Skogsstyrelsen har under 2017 i bred samverkan med skogsnäringen, Naturvårdsverket, länsstyrelser och certifieringsorganisationer utarbetat en inventeringsmetod som är transparent, objektiv och förutsägbart. Från och med den 1 januari 2018 identifierar och registrerar Skogsstyrelsen återigen nyckelbiotoper i nordvästra Sverige. Metoden ska dock testas under 2018 och därefter utvärderas och eventuellt justeras. Enligt Skogsstyrelsen fortsätter samverkan med parterna om den närmare utformningen av metoden. Samverkan ska i ett första skede pågå fram till september 2018.

Enligt budgetpropositionen för 2018 (prop. 2017/18:1 utg.omr. 20) är Skogsstyrelsens inventeringar av nyckelbiotoper en av de största kartläggningarna av natur i landet. Det är dock enligt regeringen viktigt att skogsägare accepterar arbetssättet samt har förståelse för att inventeringen sker och motivation att bevara nyckelbiotoperna. Det är viktigt att inventeringarna håller hög kvalitet så att man får ändamålsenliga kunskapsunderlag. Regeringen presenterade i budgeten en satsning på en landsomfattande inventering och registrering av nyckelbiotoper, dels för att applicera utvecklad och förbättrad metodik i nordvästra Sverige, dels för att uppdatera den nyckelbiotopsinventering som genomförts i övriga delar av landet. Myndigheterna kan erbjuda skogsägare med nyckelbiotopsrika brukningsenheter möjlighet till områdesskydd. Anslaget 1:14 Skydd av värdefull natur ökades med 150 miljoner kronor per år t.o.m. 2027. Inom utgiftsområde 23 ökades anslaget 1:2 Insatser för skogsbruket med 100 miljoner kronor per år t.o.m. 2027 för samma ändamål.

I ett svar på interpellation 2017/18:237 den 19 december 2017 anförde landsbygdsminister Sven-Erik Bucht (S) bl.a. följande.

Regeringen har ambitiösa mål för nyckelbiotoperna när det gäller biologisk mångfald och att skydda skogen. Det är därför också oerhört viktigt att inventeringarna håller hög kvalitet och bygger på ändamålsenligt kunskapsunderlag. Det är oerhört viktigt för att de ska få en acceptans hos branschen. Sedan varierar nyckelbiotoperna mycket över landet, och de är olika ute i naturen. Det är viktigt att man i inventeringarna gör avgränsningar som är transparenta. Objektiviteten och förutsägbarheten ska finnas med. Det är väldigt viktigt för att man ska få acceptans för detta. Vi avsätter ytterligare medel för att skydda det hela, och det är något vi gör för att inte markägare ska komma i kläm.

Skogscertifiering är ett frivilligt åtagande som skogsägare kan göra för ett ansvarsfullt och uthålligt skogsbruk. Certifieringssystemen Forest Stewardship Council (FSC) och Programme for the Endorsement of Forest Certification (PEFC) ställer krav på skogsbruket: hur skogsbruket bedrivs, vilken hänsyn som tas till miljön och villkoren för dem som arbetar inom skogsbruket. FSC arbetar för ett miljöanpassat, socialt ansvarstagande och ekonomiskt livskraftigt bruk av skogar. Skogsbrukscertifiering enligt FSC innebär att skogsmarken sköts enligt FSC:s principer och kriterier, som de kommer till uttryck i FSC:s svenska skogsbruksstandard. Nyckelbiotoper får inte avverkas på FSC-certifierad mark. Svenska PEFC:s skogsstandard syftar till att utveckla en ekonomiskt uthållig och värdefull skogsproduktion, biologisk mångfald samtidigt som kulturmiljö och sociala och estetiska värden värnas. Hållbart skogsbruk enligt standarden innebär bl.a. att skogsbruket ska ta hänsyn till natur- och kulturmiljöer i skogen så att t.ex. biologisk mångfald och god vattenkvalitet kan bevaras och värdefulla kulturmiljöer i skogen inte förstörs.

Utskottets ställningstagande

Certifieringssystemen FSC och PEFC har bidragit till att nyckelbiotoper har fått en annan innebörd än tidigare. Klassificeringen av nyckelbiotoper är inte ett formellt skydd och ger därmed inte rätt till ersättning men innebär i praktiken ett avverkningsförbud eftersom inga aktörer köper virke från nyckelbiotoper. Detta kan slå hårt mot den enskilda skogsägaren. Alla skogsägare kan bli berörda av detta, oavsett om de valt att certifiera sig eller inte. Dessutom är metoden för att inventera nyckelbiotoper problematisk. Den är utvecklad efter förhållandena i södra och mellersta Sverige. Trots detta har den tillämpats i hela landet, vilket blir missvisande eftersom de nordvästra skogarna skiljer sig från skogarna i övriga landet. Utskottet anser att det bör säkerställas att inventeringen av nyckelbiotoper är rättssäker och effektiv samt att klassificeringen tar hänsyn till de lokala och regionala förutsättningarna.

Utskottet föreslår att riksdagen ställer sig bakom det anförda och tillkännager det för regeringen. Därmed tillstyrker utskottet motion 2017/18:3717 av Kristina Yngwe m.fl. (C, M, L, KD) yrkande 16, 2017/18:3855 (C) yrkande 71 och 2017/18:3347 (M) yrkande 7.

Motion 2017/18:2026 av Maria Plass (M) och 2017/18:2696 av Katarina Brännström (M) yrkande 2 avstyrks.

Utskottet konstaterar att regeringen i budgeten för 2018 gjort en satsning på en landsomfattande inventering och registrering av nyckelbiotoper. Motion 2017/18:1149 (V) yrkande 9 avstyrks i den mån den inte kan anses tillgodosedd.

Översyn av artskyddsförordningen m.m.

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen bifaller motionsyrkanden om att en översyn av artskyddsförordningen bör göras för att säkerställa att den är tillämpbar, effektiv och rättssäker och att en god incitamentsstruktur för ett hållbart skogsbruk bör säkerställas och att en översyn av lagstiftningen på området därför bör genomföras. Riksdagen avslår motionsyrkanden om regelöversyn vid skogsavverkningar och om balans mellan skogsbruk och naturvård.

Jämför reservation 3 (S, MP, V) och 4 (S, MP, V).

Motionerna

Översyn av artskyddsförordningen

I kommittémotion 2017/18:3717 av Kristina Yngwe m.fl. (C, M, L, KD) yrkande 17 anförs att regeringen bör verka för en översyn av artskyddsförordningen för att säkerställa att den är tillämpbar, effektiv och rättssäker. Generaldirektörerna för Skogsstyrelsen och Naturvårdsverket har framhållit behovet av en översyn av artskyddsförordningen på grund av ett rättsosäkert läge. Mark- och miljööverdomstolen konstaterar i ett avgörande i februari 2017 att det inte varit lagstiftarens avsikt att bestämmelsen i 8 § artskyddsförordningen ska ges en sådan tillämpning att pågående markanvändning avsevärt försvåras och konstaterar att artskyddsförordningen är ofullständig.

Enligt kommittémotion 2017/18:3347 av Jonas Jacobsson Gjörtler m.fl. (M) yrkande 4 bör reglerna i artskyddsförordningen snarast ses över så att beslut om skogsavverkningar kan fattas på ett tillämpbart, effektivt och rättssäkert sätt. Motionärerna anför att skogsägare i ett antal uppmärksammade fall har nekats att genomföra avverkningar efter avverkningsanmälan till Skogsstyrelsen i huvudsak på grund av att artskyddsförordningen i sin nuvarande utformning inte tillåter intrång som kan påverka i förordningen ingående arter.

Även i partimotion 2017/18:3686 av Annie Lööf m.fl. (C) yrkande 75 och kommittémotion 2017/18:3855 av Eskil Erlandsson m.fl. (C) yrkande 69 framhålls behovet av att se över artskyddsförordningen för att säkerställa att

den är tillämpbar, effektiv och rättssäker. Motionärerna anför även att den svenska tolkningen av EU:s art- och habitatdirektiv och fågeldirektiv är bristfällig. Det är även viktigt att naturskyddet är dynamiskt och inte statiskt.

I kommittémotion 2017/18:2606 av Magnus Oscarsson m.fl. (KD) yrkande 1 anför att regeringen snarast ska förändra artskyddsförordningen så att äganderätten säkras. I en skrivelse till regeringen har Naturvårdsverket och Skogsstyrelsen bedömt att det finns behov av att utreda artskyddsförordningen för att säkerställa att den är tillämpbar, effektiv och rättssäker. Motionärerna anför att det är orimligt med den rättsosäkerhet som råder i dagsläget.

I motion 2017/18:2309 av Pål Jonson (M) framhålls att de regler i artskyddsförordningen som tillämpas i samband med skogsavverkning bör ses över.

Långsiktiga förutsättningar för skogsbruk

I kommittémotion 2017/18:3354 av Jonas Jacobsson Gjörtler m.fl. (M) yrkande 5 anför att man bör säkerställa en god incitamentsstruktur för ett hållbart skogsbruk. Skogsvårdslagen föreskriver att produktionsmål och miljömål ska vara jämställda. Enligt motionärerna straffas i dag många av de skogsägare som bedrivit ett skogsbruk med hög miljöhänsyn eftersom de inte tillåts genomföra planerade avverkningar med hänvisning till exempelvis artskyddsförordningen och inventeringen av nyckelbiotoper. En översyn av lagstiftningen på området bör därför göras.

Motion 2017/18:1846 av Johanna Haraldsson (S) tar upp frågan om skogsbrukets viktiga roll och om behov av långsiktiga förutsättningar. Regeringen har utökat stödet till skydd av värdefull natur, och det är viktigt för att skapa balans mellan skogsbruk och naturvård. Ytterligare steg kan tas för att skogsbruket också ska se det stora värdet och medverka aktivt till bevarandet av värdefull natur och skyddsvärda arter i stället för att se det som en ekonomisk risk.

Kompletterande uppgifter

I en debatt den 16 januari 2018 om interpellation 2017/18:194 Översyn av artskyddsförordningen anförde miljöminister Karolina Skog (MP) bl.a. följande.

Jag vill inleda med att säga att regeringen har en hög ambition när det gäller arbetet med biologisk mångfald. Miljömålen ska nås, vilket bland annat innebär att naturtyper och arter knutna till skogslandskapet ska ha gynnsam bevarandestatus och en tillräcklig genetisk variation.

Den svenska skogspolitiken bygger på de två jämställda målen om produktion och miljö. Det är viktigt att skogsbruksåtgärder utförs på ett långsiktigt ekonomiskt, miljömässigt och socialt hållbart sätt.

Miljöbalken gäller parallellt med skogsvårdslagstiftningen, liksom de förordningar som är meddelade med stöd av miljöbalken, exempelvis artskyddsförordningen. Bestämmelserna gäller även skogsbruksåtgärder. Det är verksamhetens ansvar att följa lagstiftningen och tillsynsmyndigheternas ansvar att följa att så sker.

Miljöbalken trädde i kraft den 1 januari 1999. Syftet med miljöbalken är att främja en hållbar utveckling som innebär att nuvarande och kommande generationer kan leva i en hälsosam och god miljö. Artskyddsförordningen, som är meddelad med stöd av miljöbalken, innehåller såväl bestämmelser som genomför EU:s naturvårdsdirektiv som rent nationella bestämmelser. Sverige är som EU-medlem såklart angeläget att följa de regler som EU-länderna gemensamt har beslutat om. Syftet med naturvårdsdirektiven är framför allt att skapa möjligheter för arter och livsmiljöer att uppnå och behålla en gynnsam bevarandestatus samt att undvika åtgärder och verksamheter som riskerar att försämra denna status.

Naturvårdsverket och Skogsstyrelsen har den 21 juni 2016 beslutat om gemensamma riktlinjer för handläggning av artskyddsärenden i skogsbruket. Riktlinjerna ska vara ett stöd till både Skogsstyrelsen och länsstyrelserna i handläggningen av ärenden där skogsbruksåtgärder berör fridlysta arter. Regeringen anser att riktlinjerna är ett viktigt steg i arbetet för att skydda fridlysta arter i skogen.

I en skrivelse till regeringen har Naturvårdsverket och Skogsstyrelsen bedömt att det finns ett behov av att utreda artskyddsförordningen för att säkerställa att den är tillämpbar, effektiv och rättssäker. Myndigheterna konstaterar i skrivelsen att tillämpningen av artskyddsförordningen såvitt avser skogsbruket har dröjt.

Regeringen har vid upprepade tillfällen svarat på frågor från riksdagen om en översyn av artskyddsförordningen. Regeringen har för närvarande inget annat svar att lämna än vad som tidigare meddelats. Frågan om huruvida en översyn av artskyddsförordningen ska genomföras bereds i Regeringskansliet. Regeringen följer artskyddsfrågorna, men jag kan självklart inte kommentera enskilda ärenden.

Med anledning av detta avser jag för närvarande inte att vidta några ytterligare åtgärder.

Utskottets ställningstagande

Översyn av artskyddsförordningen

Utskottet konstaterar att frågan om artskyddet och dess innebörd för skogsbruket har diskuterats under de senaste åren. Tillämpningen av artskyddsförordningen har även varit föremål för prövning i domstol, och några sådana processer pågår. I ett gemensamt brev till regeringen har generaldirektörerna för Skogsstyrelsen och Naturvårdsverket framhållit behovet av en översyn av artskyddsförordningen.

Mot denna bakgrund anser utskottet att regeringen bör initiera en översyn av artskyddsförordningen för att säkerställa att den är tillämpbar, effektiv och rättssäker. Detta bör ges regeringen till känna. Därmed tillstyrker utskottet motionerna 2017/18:3717 (C, M, L, KD) yrkande 17, 2017/18:3347 (M) yrkande 4, 2017/18:3686 (C) yrkande 75, 2017/18:3855 m.fl. (C) yrkande 69 och 2017/18:2606 (KD) yrkande 1. Motion 2017/18:2309 av Pål Jonson (M) avstyrks.

Långsiktiga förutsättningar för skogsbruk

I skogsvårdslagens (1979:429) portalparagraf (1 §) kommer de av riksdagen beslutade jämställda miljö- och produktionsmålen för skogspolitiken till uttryck. Genom att bedriva ett långsiktigt skogsbruk kan skogsägare bidra till att sällsynta eller särskilt viktiga arter finner en god livsmiljö på deras marker. Det förekommer dock att skogsägare som bedrivit ett skogsbruk med hög miljöhänsyn inte tillåts genomföra planerade avverkningar, med hänvisning till exempelvis artskyddsförordningen eller inventeringen av nyckelbiotoper. Detta innebär att skogsbruk med hög miljöhänsyn inte alltid premieras.

Utskottet anser att en god incitamentsstruktur för ett hållbart skogsbruk bör säkerställas och att en översyn av lagstiftningen på området därför bör genomföras. Detta bör ges regeringen till känna. Utskottet tillstyrker därför motion 2017/18:3354 (M) yrkande 5. Motion 2017/18:1846 (S) avstyrks.

Skyddade områden

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om ekologisk kompensation, byte av skogsmark och översyn av skyddade områden.

Jämför reservation 5 (C), 6 (L) och 7 (M, SD).

Motionerna

Ekologisk kompensation m.m.

Enligt partimotion 2017/18:3686 av Annie Löf m.fl. (C) yrkande 64 bör man i större utsträckning använda flexibla metoder och system, som ekologisk kompensation, för att skapa och sälja krediter kopplade till åtgärder som minskar negativ påverkan på ekosystem eller biologisk mångfald.

Byte av skogsmark

I partimotion 2017/18:2820 av Jan Björklund m.fl. (L) yrkande 25 anförs att de kvarvarande naturskogarna, eller gammelskogarna, måste skyddas, t.ex. genom byte med statligt ägd skog. Motionärerna beklagar att arbetet med att byta statligt ägd skog som inbyte för privatägd skyddsvärd skog inte fortsätter, och vill i stället utveckla denna framgångsrika metod.

Översyn av skyddade områden

I kommittémotion 2017/18:3347 av Jonas Jacobsson Gjørtler m.fl. (M) yrkande 8 framhålls behovet av en översyn av definitioner och beräkningsgrunder för skog som är skyddad eller på annat sätt undantagen produktion. Exempelvis bör en jämförelse med andra länders beräkningsgrunder ingå samt möjligheten att räkna in impediment i den

skyddade skogen. Enligt yrkande 9 i samma motion bör en löpande översyn göras av specifika skyddade områden med möjlighet till förändringar om skyddet inte längre är ändamålsenligt. De skyddsåtgärder som vidtas bör utvärderas med fokus på effektivitet. Befintliga skyddade områden måste regelbundet genomgå översyn i syfte att bedöma huruvida skyddet fortfarande kan anses som ändamålsenligt. Ett befintligt skydd ska i samband med detta kunna ändras och i vissa fall även upphävas.

Kompletterande uppgifter

Ekologisk kompensation m.m.

I betänkandet Ekologisk kompensation – Åtgärder för att motverka nettoförluster av biologisk mångfald och ekosystemtjänster, samtidigt som behovet av markexploatering tillgodoses (SOU 2017:34) har utredningen identifierat och föreslagit åtgärder för att åstadkomma en effektivare och mer konsekvent tillämpning av ekologisk kompensation i samband med större exploateringar och ingrepp i värdefulla mark- och vattenområden. Åtgärderna ska syfta till att motverka nettoförluster av biologisk mångfald och ekosystemtjänster. Utredningen föreslår bl.a. ändrad lagstiftning som syftar till att öka förutsägbarheten och effektiviteten av tillämpningen av ekologisk kompensation; bl.a. föreslås att man i miljöbalken inför ett obligatoriskt krav på att bedöma behovet av ekologisk kompensation vid prövning av mål och ärenden. Ändringar för att införa ekologisk kompensation i olika processer föreslås även i plan- och bygglagen, väglagen och lagen om byggande av järnväg. Vidare föreslår utredningen att regeringen ger ett antal län i uppdrag att utveckla och genomföra en försöksverksamhet med kompensationspooler i samarbete med intresserade kommuner i respektive län. Försöksverksamheten syftar i första hand till att kompensera förluster av tätortsnära naturmiljöer och områden för rekreation när områden planläggs enligt plan- och bygglagen. Kompensationspooler skulle kunna innebära att markägare eller annan aktör skapar naturvärden i form av ökad biologisk mångfald och ekosystemtjänster. De värden som skapas kan sedan säljas, via en kompensationspool till dem som behöver kompensera för motsvarande värden, som går förlorade vid en specifik exploatering. Utredningen är under beredning i Regeringskansliet.

Byte av skogsmark

Riksdagen beslutade 2010 att använda 100 000 hektar skog från statliga Sveaskog som ersättning för annan mark med höga naturvärden för att öka takten att nå miljö kvalitetsmålen för levande natur. Genom markbyten med en rad större skogsägare 2013–2015 kunde 450 naturreservat bildas runt om i Sverige. Därmed har 60 000 hektar värdefull mark skyddats. Markbytena har skett med de stora skogsbolagen, kyrkan och vissa allmänningar. Att byta skogsmark, ägd av staten, mot skogar med höga naturvärden är enligt Naturvårdsverket ett kostnadseffektivt och snabbt sätt att skydda skog. Detta

medför även att många markägare är nöjda, eftersom det ofta är mer värdefullt för markägare att få ersättningsmark än att få ersättning i pengar.

Av budgetpropositionen för 2018 (prop. 2017/18:1 utg.omr. 20) framgår att regeringen kommer att analysera hur användningen av ersättningsmark för att skydda värdefulla skogar har fungerat och hur metoden kan utvecklas.

Översyn av skyddade områden

Det etappmål som rör skydd av skog innebär att skogar med höga naturvärden ska skyddas från avverkning. Detta ska ske genom att det formella skyddet av skogsmark 2020 ska ha ökat med ca 150 000 hektar skogsmark med höga naturvärden och i behov av formellt skydd nedan gränsen för fjällnära skog. Skogsbrukets frivilliga avsättningar bör ha ökat i omfattning med ca 200 000 hektar skogsmark i områden som har eller kan komma att utveckla höga naturvärden till totalt 1 450 000 hektar.

Av budgetpropositionen för 2018 (utg.omr. 20) framgår att regeringen bedömer att det behövs förstärkta insatser för att nå etappmålet om skydd av landområden, sötvattensområden och marina områden eftersom det återstår att skydda ca 90 000 hektar skogsmark med höga naturvärden för att uppnå den del av etappmålet som omfattar formellt skydd av skog. Det innebär att arbetet för att skydda dessa skogar måste öka.

Skogsstyrelsen och Naturvårdsverket redovisade den 31 januari 2017 en reviderad version av den nationella strategin för formellt skydd av skog. Sverige har genom konventionen om biologisk mångfald förbundit sig att bevara sin biologiska mångfald på ekosystem-, art- och genetisk nivå. Skydd och bevarande preciseras närmare i artikel 8 i konventionen där det anges att varje part i konventionen så långt möjligt och lämpligt ska främja skyddet av ekosystem, naturliga livsmiljöer och bibehållandet av livskraftiga populationer av arter i sina naturliga miljöer. Vid det 10:e partsmötet i Nagoya, Japan, antog världens länder en strategisk plan för perioden 2011–2020, med 20 delmål (de s.k. Aichimålen) för genomförandet av konventionen. I maj 2011 antog Europeiska kommissionen en ny strategi med en ram för EU:s åtgärder under de kommande tio åren för att uppfylla EU:s överordnade mål om biologisk mångfald (En strategi för biologisk mångfald i EU fram till 2020). I propositionen En svensk strategi för biologisk mångfald och ekosystemtjänster (prop. 2013/14:141) tydliggörs hur Sverige ska genomföra åtaganden inom konventionen för biologisk mångfald och EU:s naturvårdspolitik. När det gäller skydd och bevarande av naturområden framgår det att regeringen anser att till 2020 ska minst 20 procent av Sveriges land- och sötvattensområden samt 10 procent av Sveriges marina områden vara skyddade eller bevarade på olika sätt. Regeringen tydliggör att detta ska ske genom skydd eller annat bevarande av områden som har särskild betydelse för biologisk mångfald och ekosystemtjänster. Bevarandet ska ske med ekologiskt representativa och väl förbundna system där reservat, andra effektiva områdesskyddsåtgärder eller miljöanpassat brukande ingår.

Systemen ska vara väl integrerade i omgivande landskap och vara förvaltade på ett effektivt och inkluderande sätt.

Regeringsuppdraget att revidera den nationella strategin för formellt skydd av skog gick ut på att utvärdera den nationella strategin för formellt skydd av skog och använda resultatet, tillsammans med myndigheternas erfarenheter från att arbeta med skydd av skog, för att revidera den befintliga strategin, i syfte att uppnå ett kostnadseffektivt skydd. I arbetet ingick att redovisa arealer och geografisk fördelning av kända värdefulla skogar som saknar formellt skydd, att redovisa vilka av dessa som omfattas av frivilliga avsättningar och att analysera behovet av kompletterande kartläggning av okända värdefulla skogar. Vidare ingick att föreslå en ny länsvis fördelningsmodell utifrån beslutat etappmål om skydd av landområden, sötvattensområden och marina områden, vad avser den del som omfattar skogar med höga naturvärden. Resultatet från utvärderingen ska kunna användas i regeringens arbete med att utveckla nya etappmål för skydd av skog.

I strategin anförts att det är viktigt att de resurser som staten satsar på formellt skydd av skog genom naturreservat, biotopskydd och naturvårdsavtal ger största möjliga nytta för naturvärden. Inriktningen är att det är mer kostnadseffektivt att bevara skogar som redan har höga naturvärden, än att återskapa naturvärden genom restaurering. Strategin innehåller en vägledning för val av skyddsområden, en modell för prioriteringar och länsvisa mål för skydd av skog. Strategin prioriterar ett antal skogstyper. Särskild vikt läggs vid värdekärnor nära tätorter och i ädellövskog samt vid nyckelbiotopsrika fastigheter i familjeskogsbruket. Information om de frivilliga avsättningarna är viktiga vid planeringen av det formella skyddet. Strategin pekar på att det är viktigt att myndigheterna och skogsnäringen samverkar aktivt även i fortsättningen och att information om de frivilliga avsättningarna är viktigt vid planeringen av formellt skydd. Strategin är tydlig med att det för ett framgångsrikt arbete med formellt skydd är viktigt att det sker i en anda av öppenhet och dialog med alla inblandade. Genom det s.k. Nya Komet ges markägarna stora möjligheter att bidra. Markägarnas frivilliga avsättningar är viktiga i arbetet med att bevara och utveckla skogslandskapets biologiska mångfald och betydelse för friluftsliv och rekreation.

Under slutet av 2018 ska Naturvårdsverket tillsammans med Skogsstyrelsen göra en gemensam lägesavstämning av etappmålet utfall.

Enligt en uppgift från Skogsstyrelsen har någon översyn med avseende på att ändra eller upphäva skydd har inte gjorts.

Utskottets ställningstagande

Ekologisk kompensation m.m.

Som framgår ovan har utredningen om ekologisk kompensation föreslagit åtgärder för att åstadkomma en effektivare och mer konsekvent tillämpning av ekologisk kompensation i samband med större exploateringar och ingrepp i värdefulla mark- och vattenområden (SOU 2017:34). Utredningen föreslår

bl.a. att förfarandet med ekologisk kompensation införs i relevant lagstiftning. Vidare föreslår utredningen att en försöksverksamhet med kompensationspooler som förmedlar värdeskapande insatser för biologisk mångfald och ekosystemtjänster ska genomföras. Utredningsbetänkandet bereds inom Regeringskansliet. I avvaktan på pågående arbete anser utskottet att motion 2017/18:3686 (C) yrkande 64 kan lämnas utan vidare åtgärd.

Byte av skogsmark

Utskottet konstaterar att 450 naturreservat bildades 2013–2015 genom markbyten med en rad större skogsägare. På detta sätt har 60 000 hektar värdefull mark skyddats. Utskottet ser positivt på att regeringen kommer att analysera hur användningen av ersättningsmark för att skydda värdefulla skogar har fungerat och hur metoden kan utvecklas. Motion 2017/18:2820 (L) yrkande 25 kan därmed lämnas utan vidare åtgärd.

Översyn av skyddade områden

Som framgår ovan har Sverige gjort åtaganden inom konventionen för biologisk mångfald och EU:s naturvårdspolitik. I propositionen En svensk strategi för biologisk mångfald och ekosystemtjänster (prop. 2013/14:141) tydliggörs hur Sverige ska genomföra dessa åtaganden. När det gäller skydd och bevarande av naturområden framgår det att regeringen anser att till 2020 ska minst 20 procent av Sveriges land- och sötvattensområden samt 10 procent av Sveriges marina områden vara skyddade eller bevarade på olika sätt. Regeringen tydliggör att detta ska ske genom skydd eller annat bevarande av områden som har särskild betydelse för biologisk mångfald och ekosystemtjänster. Bevarandet ska ske med ekologiskt representativa och väl förbundna system där reservat, andra effektiva områdesskyddsåtgärder eller miljöanpassat brukande ingår. Systemen ska vara väl integrerade i omgivande landskap och vara förvaltade på ett effektivt och inkluderande sätt.

Utskottet konstaterar att Naturvårdsverket och Skogsstyrelsen har reviderat strategin för formellt skydd av skog. Som anförs i strategin är det viktigt att de resurser som staten satsar på formellt skydd av skog genom naturreservat, biotopskydd och naturvårdsavtal ger största möjliga nytta för naturvården. Strategin innehåller en vägledning för val av skyddsområden, en modell för prioriteringar och länsvisa mål för skydd av skog. Strategin prioriterar ett antal skogstyper. De frivilliga avsättningarnas roll vid planeringen av det formella skyddet uppmärksammas. Utskottet anser att strategin utgör ett viktigt verktyg för att arbeta kostnadseffektivt, samtidigt som skogar med höga naturvärden skyddas.

Utskottet anser därmed att någon åtgärd inte bör vidtas med anledning av motion 2017/18:3347 (M) yrkandena 8 och 9. Motionsyrkandet avstyrks.

Skogens sociala värden

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår ett motionsyrkande om att undanta områden med höga värden för rekreation och friluftsliv från exploatering m.m.

Jämför reservation 8 (V).

Motionen

Enligt kommittémotion 2017/18:1149 av Jens Holm m.fl. (V) yrkande 5 bör lagstiftningen ändras så att skogar med särskilt höga värden för rekreation och friluftsliv undantas från åtgärder och exploatering som inte främjar dessa värden eller biologiska värden. Skogens sociala värden brukar definieras som de värden som skapas av människors upplevelser och dessa ska värnas enligt miljö kvalitetsmålet. De sociala värdena är en viktig resurs för samhället när det gäller t.ex. människors välbefinnande, hälsa, boendemiljö, utbildning, regional utveckling och turism.

Kompletterande uppgifter

I budgetpropositionen för 2018 (prop. 2017/18:1 utg.omr. 20) bedömer regeringen att skogens sociala värden har stor betydelse för hela samhället. Regeringen bedömer att det behövs fortsatta insatser i form av rådgivning och information för att tillvarata skogens sociala värden. Skogslandskapet är en av de viktigaste arenorna för olika former av friluftsliv, rekreation och upplevelseturism. Skogens sociala värden är också viktiga för markägare. Regeringen bedömer att Skogsstyrelsens medverkan i frågor om samhällsplanering och samråd med kommuner i frågor av särskild vikt med hänsyn till de lokala förhållandena är viktig.

I regleringsbrevet för 2017 har Skogsstyrelsen fått i uppdrag från regeringen att analysera och vid behov utveckla styrmedel, exempelvis föreskrifter och allmänna råd för hänsyn till skogens sociala värden vid skogsbruksåtgärder. Uppdraget ska redovisas senast den 31 mars 2018. Regeringen bedömer i budgetpropositionen att Skogsstyrelsens uppdrag kommer att bidra till att skogens sociala värden tillvaratas på ett bättre sätt.

I Sverige finns ca 4 500 naturreservat som årligen har flera miljoner besökare. För att de skyddade områdena ska vara enkla att besöka behöver de enligt regeringen vara lättåtkomliga och tillgängliga. Regeringens tidigare förstärkningar av anslaget 1:3 Åtgärder för värdefull natur möjliggör en fortsatt satsning på t.ex. stigar, rastplatser och informationsinsatser. Anslaget finansierar även den lokala naturvårdssatsningen (LONA) som är ett viktigt instrument för att öka det lokala arbetet med naturvård, friluftsliv, folkhälsa och turism, vilket engagerar många kommuner. I budgetpropositionen (utg.omr. 17) nämns även att länsstyrelsernas program för skydd av tätortsnära

natur bidrar till att det finns attraktiva och upplevelserika naturmiljöer i alla delar av landet, både i tätorternas närhet och på landsbygden.

Naturvårdsverket har på regeringens uppdrag tagit fram en metod för kartläggning av betydelsefulla naturområden för friluftslivet. Naturvårdsverket har också beslutat om nya och reviderade områden som är av riksintresse för friluftsliv.

Naturvårdsverket har vidare på uppdrag av regeringen identifierat behov av vägledning, styrmedel och förstärkt samverkan mellan berörda myndigheter för att förvalta tätortsnära natur på ett hållbart sätt (Tätortsnära natur och friluftsliv, Redovisning av regeringsuppdrag 2017-12-20). Naturvårdsverket föreslår att länsstyrelserna i samverkan med berörda kommuner får i uppdrag att ta fram regionala program för skydd av tätortsnära natur kring landets medelstora och stora städer. Tillgängligheten till och inom de skyddsvärda områdena bör vara en viktig aspekt i programmen. Naturvårdsverket föreslår även att Statistiska centralbyrån, i samråd med Naturvårdsverket och Boverket, får i uppdrag att utveckla statistiken över den tätortsnära naturen. Naturvårdsverket avser att med stöd av resultaten från utredningen, i samverkan med andra myndigheter, stärka den tätortsnära naturförvaltningens bidrag till förbättrade förutsättningar för friluftsliv och folkhälsa. Naturvårdsverket har identifierat behov av utveckling av styrmedel för förvaltning av tätortsnära skog, vilket kommer att framföras genom myndighetens deltagande i Skogsstyrelsens uppdrag om Skogens sociala värden. Enligt Miljö- och energidepartementet är redovisningen under beredning i Regeringskansliet.

I regleringsbrevet för 2016 fick Skogsstyrelsen ett uppdrag om skogens sociala värden, i vilket det anges att regeringen anser att skogens sociala värden är viktiga och bör uppmärksammas mer i rådgivnings- och informationsinsatser. Skogsstyrelsen redovisade uppdraget i meddelande 1/2017 Skogens sociala värden i Skogsstyrelsens rådgivning och information. I redovisningen anger myndigheten bl.a. att skogens sociala värden blir en alltmer uppmärksammas fråga inom skogssektorn, hos allmänheten och i politiken. Skogsstyrelsen lämnar även förslag på möjliga rådgivnings- och informationsinsatser.

Skogsstyrelsen och Naturvårdsverket har utvärderat och reviderat den nationella strategin för formellt skydd av skog. Regeringsuppdraget redovisades den 31 januari 2017. I strategin anges bl.a. att skogen på de flesta håll i landet är vår viktigaste friluftsmiljö och utgör en central del av vårt landskap. De skogar som nyttjas mest är de skogar som ligger nära där vi bor. Eftersom 85 procent av befolkningen bor i tätorter är den tätortsnära skogen av särskild betydelse för skogens sociala värden. I första hand ska kommunernas planering vara ett skydd mot exploatering, för exempelvis bebyggelse, men detta är inte alltid tillräckligt. För att uppnå friluftslivsmålen behöver insatserna för bevarande av områden som resurs för friluftslivet fortsätta. Tätortsnära objekt prioriteras därför särskilt i strategin.

Skogsstyrelsen har tagit fram en rapport för att öka kunskapen om ekosystemtjänsternas betydelse för människan, hur människan påverkar tjänsterna och tjänsternas status (Skogsstyrelsens rapport 2017/13 Skogens ekosystemtjänster – status och påverkan, februari 2018). En typ av tjänster som behandlas i rapporten är kulturella tjänster, såsom bidrag till fysisk och mental hälsa. I rapporten har Skogsstyrelsen identifierat flera viktiga områden där fortsatt arbete är angeläget.

Utskottets ställningstagande

Som framgår ovan pågår ett omfattande arbete när det gäller tätortsnära skog och skogens sociala värden. Ett sådant exempel är länsstyrelsernas program för skydd av tätortsnära natur som bidrar till att det finns attraktiva och upplevelserika naturmiljöer i alla delar av landet, både i tätorternas närhet och på landsbygden. Vidare kan nämnas att Naturvårdsverket i december 2017 redovisade ett regeringsuppdrag där man identifierar behov av vägledning, styrmedel och förstärkt samverkan mellan berörda myndigheter för att förvalta tätortsnära natur på ett hållbart sätt. Naturvårdsverket har också beslutat om nya och reviderade områden som är av riksintresse för friluftsliv och identifierat behov av utveckling av styrmedel för förvaltning av tätortsnära skog. I den reviderade nationella strategin för formellt skydd av skog prioriteras tätortsnära objekt särskilt. I Skogsstyrelsens rapport från februari 2018 om skogens ekosystemtjänster behandlas bl.a. kulturella tjänster, som enligt rapporten bidrar till fysisk och mental hälsa. I rapporten har Skogsstyrelsen identifierat flera viktiga områden där fortsatt arbete är angeläget. Slutligen kan nämnas det uppdrag som Skogsstyrelsen nu har att analysera och vid behov utveckla styrmedel, exempelvis föreskrifter och allmänna råd, för att ta hänsyn till skogens sociala värden. Regeringen bedömer, som framgår ovan, att uppdraget kommer att bidra till att skogens sociala värden tillvaratas på ett bättre sätt. Mot denna bakgrund föreslår utskottet att motion 2017/18:1149 (V) yrkande 5 lämnas utan vidare åtgärd.

Bioekonomistrategi

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår ett motionsyrkande om att inrätta en nationell bioekonomistrategi.

Jämför reservation 9 (M, C, L, KD).

Motionen

Enligt kommittémotion 2017/18:3352 av Jonas Jacobsson Gjørtler m.fl. (M) yrkande 12 bör en nationell bioekonomistrategi inrättas så att man tillsammans med de gröna näringarna kan skapa större miljö- och klimatnytta. Den

nationella strategin ska vara väl förankrad och främja samverkan mellan stat och näringsliv för att underlätta de omställningar som krävs i exempelvis skogsindustrin.

Kompletterande uppgifter

I betänkande 2016/17:MJU24 anförde utskottet att det är angeläget med en omställning till en cirkulär och biobaserad ekonomi för att möta de globala utmaningarna med klimathot och minskad biologisk mångfald. Genom en sådan utveckling ökar resurseffektiviteten, och miljö-, klimat- och hälsopåverkan minskar. Samtidigt gynnas näringslivsutveckling, och nya jobb skapas såväl i städer som på landsbygden. Enligt utskottet är det därför positivt att ett antal arbeten pågår för att lägga grunden för en cirkulär och biobaserad ekonomi. Utskottet konstaterade att regeringens samverkansprogram Cirkulär och biobaserad ekonomi är grunden för att – tillsammans med näringslivet, den offentliga sektorn, akademien och organisationer – samla kraft och fokusera på rätt prioriteringar och finna smarta lösningar i de viktiga stegen mot en omställning till en cirkulär och biobaserad ekonomi.

Utskottet anförde vidare att de gröna näringarna har en nyckelroll i arbetet med klimatomställningen, en cirkulär och biobaserad ekonomi och ett hållbart samhälle, bl.a. genom en ökad produktion av förnybara råvaror och förädlade produkter. Utskottet noterade att regeringen värnar goda och långsiktiga villkor för produktionen inom de gröna näringarna, och att arbetet inom det nationella skogsprogrammet ska bidra till jobb och hållbar tillväxt i hela landet samt till utvecklingen av en växande bioekonomi. Utskottet noterade därtill de satsningar som hade presenterats i propositionen om en livsmedelsstrategi för Sverige (prop. 2016/17:104) och i den forskningspolitiska propositionen (prop. 2016/17:50).

Utskottet har i sitt budgetbetänkande för utgiftsområde 20 (bet. 2017/18:MJU1) behandlat ett motionsyrkande om ett nytt anslag för en bioekonomistrategi. Utskottet anförde då bl.a. följande.

Vad gäller regeringens samverkansprogram för cirkulär och biobaserad ekonomi anför regeringen i proposition 2017/18:1 utgiftsområde 24 att det pågår arbete inom detta program för att identifiera och prioritera behov för att viktiga steg ska tas mot omställningen av ekonomin, på kort och lång sikt. De övergripande områden som har identifierats gäller ökat träbyggande, cirkularitet och resurseffektivitet, innovativa bioråvaror, biodrivmedel, nya material samt uppskalning och kommersialisering.

Våren 2017 beslutade riksdagen om den forskningspolitiska propositionen (prop. 2016/17:50, bet. 2016/17:UbU12, rskr. 2016/17:208). I enlighet med vad som presenterades i propositionen tillförs medel till nationella forskningsprogram om klimat respektive hållbart samhällsbyggande. Det senare, som omfattar 200 miljoner kronor för 2018–2020, syftar till att ta fram kunskap som ger möjlighet att utveckla nya lösningar inom samtliga samhällssektorer för att skapa ett säkert, tryggt, hållbart och inkluderande samhälle. Programmet utgår från hållbarhetsmålen i Agenda 2030 och de nationella miljömålen.

Därtill har Formas i uppdrag från regeringen att långsiktigt satsa på ett forskningsprogram som ska främja en biobaserad samhällsekonomi. Inom programmet görs riktade utlysningar som spänner över ett brett fält av områden. Forskningen omfattar produktion och användning av råvara och biomassa från skogsbruk, jordbruk och vattenbruk. Även utveckling av nya biobaserade produkter och material samt frågor om marknadsmässiga, politiska och konsumtionsrelaterade aspekter ingår som en viktig del. Programmet har tagits fram i samråd med finansiärer, branschorganisationer och lärosäten. Flera av satsningarna görs med samfinansiering från näringsliv och andra samhällsaktörer.

Initiativet Fossilfritt Sverige, som nämns under anslaget 1:20 Industriklivet, kan noteras även i detta sammanhang. Initiativet är en plattform för dialog och samverkan mellan företag, kommuner och andra typer av aktörer som vill göra Sverige fritt från fossila bränslen. Hittills har över 200 aktörer anslutit sig. Regeringen beslutade i juli 2016 att tillsätta en särskild utredare för att stärka och fördjupa arbetet med Fossilfritt Sverige. Uppdraget ska redovisas i sin helhet senast den 31 december 2018.

Avslutningsvis kan det redovisas att miljöministern i sitt svar den 5 maj 2017 på interpellation 2016/17:442 anförde att regeringen arbetar aktivt för att ta steg mot en cirkulär och biobaserad ekonomi. Statsrådet framhöll att det samtidigt är tydligt att mycket arbete återstår. Enligt statsrådet kommer regeringen därför att fortsätta att integrera klimat och miljö i andra politikområden och arbeta för att fler nödvändiga åtgärder vidtas för att nå miljömålen.

Utskottets ställningstagande

Som framgår ovan har utskottet tidigare anförts att det är angeläget med en omställning till en cirkulär och biobaserad ekonomi för att möta de globala utmaningarna med klimathot och minskad biologisk mångfald (bet. 2016/17:MJU24). Genom en sådan utveckling ökar resurseffektiviteten och miljö-, klimat- och hälsopåverkan minskar. Samtidigt gynnas näringslivsutvecklingen, och nya jobb skapas såväl i städer som på landsbygden. Utskottet konstaterade att regeringens samverkansprogram för cirkulär och biobaserad ekonomi är grunden för att, tillsammans med näringslivet, den offentliga sektorn, akademien och organisationer, samla kraft och fokusera på rätt prioriteringar och finna smarta lösningar i de viktiga stegen mot en omställning till en cirkulär och biobaserad ekonomi. Utskottet framhöll även att de gröna näringarna har en nyckelroll i arbetet med klimatomställningen, en cirkulär och biobaserad ekonomi och ett hållbart samhälle. Utskottet vidhåller sin tidigare inställning och anser att det är positivt att ett antal arbeten pågår för att lägga grunden för en cirkulär och biobaserad ekonomi.

Mot bakgrund av det anförda bör motion 2017/18:3352 (M) yrkande 12 lämnas utan vidare åtgärd.

Brukande av skog

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om hur uttag av skogsråvara bör göras, om lägsta ålder för föryngringsavverkning, om avverkningsanmälningar och om skogsvårdslagen.

Jämför reservation 10 (M) och 11 (V).

Motionerna

Uttag av skogsråvara

Enligt motion 2017/18:3014 av Carl Schlyter (MP) yrkande 1 bör en budget för hållbart uttag från skogen snarast utarbetas. I yrkande 2 anförs att principen om 20 procent avsättning, 30 procent modernt blädningsbruk (hyggesfritt skogsbruk) och 50 procent traditionellt skogsbruk (trakthyggesbruk) bör användas som grundantagande för budgeten. Naturvårdsverket och Skogsstyrelsen bör enligt motionären få i uppdrag att göra en uppskattning av vad som rimligen kan tas ut ur skogen. En skogsbudget skulle kunna effektivisera statens eget skogsbruk, förbättra ändamålsenligheten i olika statliga satsningar samt ge skogsägare en ökad förutsägbarhet och större möjligheter att göra rätt investeringsval. En skogsbudget skulle också öka chanserna att nå flera av de nationella och globala miljömålen.

Lägsta ålder för föryngringsavverkning

Enligt kommittémotion 2017/18:3347 av Jonas Jacobsson Gjörtler m.fl. (M) yrkande 3 i denna del bör man utreda möjligheterna att i vissa fall kunna sänka åldern för när slutavverkning av skog får ske. Ett långsiktigt hållbart skogsbruk kan komma att kräva större flexibilitet.

Avverkningsanmälningar

I kommittémotion 2017/18:3347 av Jonas Jacobsson Gjörtler m.fl. (M) yrkande 2 anförs att regeringen bör verka för att höja gränsen för när en avverkningsanmälan måste göras, för att minska byråkratin och underlätta för skogsbruket. I dag måste alla avverkningar större än 0,5 hektar anmälas minst sex veckor i förväg.

Skogsvårdslagen och miljöbalken

Enligt kommittémotion 2017/18:1149 av Jens Holm m.fl. (V) yrkande 4 bör regeringen lämna ett lagförslag till riksdagen där skogsvårdslagstiftningen inarbetats i miljöbalken. Det skulle enligt motionärerna förbättra överblicken över den lagstiftning som styr naturens resurser och därmed göra det lättare att

nå målsättningar om hållbar utveckling. Det skulle även göra det lättare att styra våra skogliga resurser och dess ekosystemtjänster.

Kompletterande uppgifter

Uttag av skogsråvara

Regeringen anför i budgetpropositionen för 2018 (prop. 2017/18:1 utg.omr. 23) att inriktningen på skogspolitiken ligger fast. Den svenska skogspolitiken bygger på de jämställda målen om produktion och miljö. En grundläggande del av skogspolitiken är skogsbrukets sektorsansvar och skogsägarnas frihet under ansvar. Likaväl som att skydd och miljöhänsyn ska öka är en ökad produktion av skoglig råvara viktig i en omställning till ett biobaserat samhälle och för att fasa ut fossil energi. Regeringen kommer att presentera ett nationellt skogsprogram baserat på underlag från skogsprogrammets dialogprocess, samt därefter utarbeta handlingsplan för genomförande. Arbetet inom det nationella skogsprogrammet ska bidra till jobb och hållbar tillväxt i hela landet samt till utvecklingen av en växande bioekonomi.

Skogen i Sverige har enligt budgetpropositionen en stor roll att spela i övergången till en cirkulär och biobaserad ekonomi och ett fossilfritt Sverige. I en växande bioekonomi måste vi säkra ett hållbart uttag av skogsråvara som också säkerställer biologisk mångfald och sociala värden. Bevarande och hållbart nyttjande av skog behöver i ljuset av Agenda 2030 och skogspolitikens jämställda mål ses i ett sammanhang, tillsammans med andra samhällsmål inklusive regeringens strävan mot en växande bioekonomi. Synergier mellan det nationella skogsprogrammet och regeringens andra strategiska arbeten, särskilt Samverkansprogrammet om cirkulär och biobaserad ekonomi, ska tillvaratas.

Skogsbruket har stor betydelse för att nå miljökvalitetsmål och generationsmål inom miljömålssystemet samt Agenda 2030. Regeringen anför i budgetpropositionen att fler naturskogar ska skyddas och miljöhänsynen, inklusive kulturmiljöhänsyn, ska öka i den brukade skogen. Arbetet med att införliva målbilder för miljöhänsyn i det praktiska skogsbruket är av grundläggande betydelse för fortsatt förbättring avseende miljöhänsyn, och detta följs noga av regeringen.

Tillväxten av skog i Sverige är fortsatt högre än avverkningen, trots en hög avverkningsnivå, vilket ur ett virkesförsörjningsperspektiv är gott. Beräkningar visar att det i framtiden finns en potential att öka avverkningen ytterligare vilket beror på antaganden om en högre tillväxttakt i skogen.

Regeringen anser att hyggesfria metoder är viktiga och bör främjas och förstärker i budgeten för 2018 anslaget 1:1 Skogsstyrelsen. I syfte att upprätthålla natur- och kulturmiljövärdena i skyddade skogar gör regeringen en satsning på naturvårdande skötsel på anslaget 1:2 Insatser för skogsbruket. Med dessa insatser ökar också förutsättningarna för friluftsliv i skog och mark.

Regeringen har gett Skogsstyrelsen i uppdrag att se över uppföljningen av förnyringarnas kvalitet från såväl produktions- som miljösynpunkt så att ett

hållbart brukande av skogar kan uppnås. I uppdraget ingår att vid behov revidera föreskrifter för anläggning av skog på produktiv skogsmark så att de understöder skogspolitikens jämställda mål om produktion och miljö. Uppdraget ska redovisas senast den 31 mars 2018.

Regeringens bedömning är att förvaltningen av skog behöver utvecklas för att skapa förutsättningar för ett hållbart brukande där skogens alla värden tillvaratas. Det är viktigt att skogsbruksåtgärder utförs på ett långsiktigt ekonomiskt, miljömässigt och socialt hållbart sätt.

Lägsta ålder för föryngringsavverkning

Enligt skogsvårdslagen (1979:429) ska avverkning på produktiv skogsmark vara ändamålsenlig för återväxt av ny skog eller främja skogens utveckling. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får till skydd för den yngre skogen föreskriva att trädbestånd under en viss ålder inte får avverkas samt meddela föreskrifter om hur avverkning ska bedrivas för att tillgodose de nämnda kraven. För att möjliggöra försöksverksamhet eller för att bevara och utveckla natur- eller kulturmiljövärden får regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddela föreskrifter om undantag från reglerna om ändamålsenlig avverkning (10 §). Enligt skogsvårdsförordningen (1993:1096) får Skogsstyrelsen meddela föreskrifter bl.a. om att trädbestånd under viss ålder inte får avverkas (11 § 1). Bestämmelser om lägsta ålder för föryngringsavverkning finns i Skogsstyrelsens föreskrifter och allmänna råd till skogsvårdslagen (3 kap. 3–9 §§ SKSFS 2011:7).

I rapporten 10-2015 Skogliga konsekvensanalyser 2015 (SKA 15) anför Skogsstyrelsen att regelverket om lägsta ålder vid föryngringsavverkning under de kommande 10–30 åren kan komma i konflikt med skogshushållningsprincipen om att en avverkning i nivå med nettotillväxten i skogen på virkesproduktionsmark är rimlig. Problemet kan accentueras om ytterligare substantiella arealer undantas från skogsbruk. I februari 2016 tog dock Skogsstyrelsen ett beslut om att inte ändra sina föreskrifter om lägsta ålder för föryngringsavverkning. Enligt Näringsdepartementet är frågan om sänkt avverkningsålder inte under beredning inom Regeringskansliet.

Avverkningsanmälningar

Av skogsvårdslagen (1979:429) framgår att den produktiva skogsmarkens ägare är skyldig att enligt föreskrifter som meddelas av regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer underrätta Skogsstyrelsen om bl.a. avverkning och uttag av skogsbränsle som ska äga rum på hans eller hennes mark (14 § 1). Vidare framgår av skogsvårdsförordningen (1993:1096) att underrättelse ska ske om avverkningen omfattar minst 0,5 hektar (15 § 1).

I betänkandet Rättslig översyn av skogsvårdslagstiftningen (SOU 2017:81) övervägde utredningen en höjd arealgräns för avverkningsanmälningar i syfte att minska antalet eventuella överklaganden. Något sådant förslag lämnades dock inte av utredningen. Utredningen anförde bl.a. att Skogsstyrelsen 2012

föreslog ett antal regelförenklingar i skogsvårdslagstiftningen. Myndigheten diskuterade bl.a. en högre gräns för storleken på de avverkningar som måste anmälas till Skogsstyrelsen. Redan en höjning av arealgränsen från 0,5 till 1,0 hektar skulle enligt flertalet av Skogsstyrelsens distrikt i påtaglig eller t.o.m. i stor utsträckning försämra möjligheterna för Skogsstyrelsen att påverka tillståndet i skogen. Man pekade på att det finns nyckelbiotoper och fornlämningar även i mindre bestånd och att även mindre avverkningar kan gränsa mot sjöar och värdefulla vattendrag. Inte heller LRF Skogsägarna, Sveaskog och Stora Enso Skog hade någon erinran mot att låta arealgränsen kvarstå. Naturskyddsföreningen, Världsnaturfonden, Naturvårdsverket, Riksantikvarieämbetet hörde också till dem som ansåg att arealen inte skulle höjas. Utredningen anförde avslutningsvis att det förefaller som om ett förslag att höja arealgränsen i en omfattning, som väsentligt skulle minska antalet ärenden och därmed ge Skogsstyrelsen utrymme att fatta formella beslut med ett inte helt standardiserat innehåll, skulle stöta på motstånd från berörda myndigheter, organisationer och företag.

Enligt Näringsdepartementet bereds frågan om remittering av betänkandet inom Regeringskansliet. Vid sidan av det pågår inte något särskilt arbete när det gäller vilken arealgräns som ska gälla för att en avverkning ska vara anmälningspliktig.

Skogsvårdslagen och miljöbalken

I ett svar på skriftlig fråga 2016/17:1208 den 12 april 2017, där frågan om att föra in skogsfrågorna under miljöbalken aktualiserades, anförde miljöminister Karolina Skog (MP) att den svenska skogspolitiken bygger på de två jämställda målen om produktion och miljö. Det är viktigt att skogsbruksåtgärder utförs på ett långsiktigt ekonomiskt, miljömässigt och socialt hållbart sätt. Miljöbalken gäller enligt ministern parallellt med skogsvårdslagstiftningen, liksom de förordningar som är meddelade med stöd av miljöbalken, exempelvis artskyddsförordningen (2007:845). Bestämmelserna gäller även skogsbruksåtgärder. Det är verksamhetsutövarens ansvar att följa lagstiftningen och tillsynsmyndigheternas ansvar att följa upp att så sker.

Utskottets ställningstagande

Uttag av skogsråvara

Som regeringen anför i budgetpropositionen bygger den svenska skogspolitiken på de jämställda målen om produktion och miljö. En grundläggande del av skogspolitiken är skogsbrukets sektorsansvar och skogsägarnas frihet under ansvar. Likaväl som att skydd och miljöhänsyn ska öka är en ökad produktion av skoglig råvara viktig i en omställning till ett biobaserat samhälle och för att fasa ut fossil energi. I en växande bioekonomi måste ett hållbart uttag av skogsråvara säkras, som också säkerställer biologisk

mångfald och sociala värden. I likhet med regeringen bedömer utskottet att processen med att utveckla ett nationellt skogsprogram i dialog med alla skogens intressenter har betydelse för detta.

Utskottet noterar att regeringen anser att hyggesfria metoder är viktiga och bör främjas och tillskjuter medel i budgeten för detta.

Utskottet ser positivt på att regeringen har gett Skogsstyrelsen i uppdrag att se över uppföljningen av föryngringarnas kvalitet från såväl produktions- som miljösynpunkt så att ett hållbart brukande av skogar kan uppnås. I uppdraget ingår att vid behov revidera föreskrifter för anläggning av skog på produktiv skogsmark så att de understöder skogspolitikens jämställda mål om produktion och miljö.

Utskottet bedömer att den befintliga modellen för skogsförvaltning i huvudsak är anpassad för att uppnå politikens syften. Som regeringen anför i budgetpropositionen behöver dock förvaltningen av skog utvecklas för att skapa förutsättningar för ett hållbart brukande där skogens alla värden tillvaratas. Det är viktigt att skogsbruksåtgärder utförs på ett långsiktigt ekonomiskt, miljömässigt och socialt hållbart sätt.

Med hänvisning till ovanstående föreslår utskottet att motion 2017/18:3014 (MP) yrkandena 1 och 2 lämnas utan vidare åtgärd.

Lägsta ålder för föryngringsavverkning

Som framgår ovan har Skogsstyrelsen under 2016 beslutat att inte ändra sina föreskrifter om lägsta ålder för föryngringsavverkning. Enligt Regeringskansliet pågår inte heller något annat arbete när det gäller denna fråga. Utskottet finner inte skäl att vidta någon åtgärd med anledning av motion 2017/18:3347 (M) yrkande 3 i denna del. Motionen avstyrks.

Avverkningsanmälningar

I betänkandet Rättslig översyn av skogsvårdslagstiftningen (SOU 2017:81) övervägde utredningen en höjd arealgräns för avverkningsanmälningar i syfte att minska antalet eventuella överklaganden. Något sådant förslag lämnades dock inte av utredningen. Frågan om remittering av betänkandet bereds inom Regeringskansliet. I avvaktan på pågående arbete bör motion 2017/18:3347 (M) yrkande 2 lämnas utan vidare åtgärd.

Skogsvårdslagen och miljöbalken

Som miljöministern anför i sitt frågesvar ovan gäller miljöbalken parallellt med skogsvårdslagstiftningen. Utskottet, som inte finner skäl till någon översyn av lagstiftningen i detta avseende, avstyrker motion 2017/18:1149 (V) yrkande 4.

Nordiskt samarbete

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår ett motionsyrkande om nordiskt samarbete.

Motionen

Enligt motion 2017/18:2837 av Cecilie Tenfjord-Toftby (M) bör man se över möjligheterna till en gemensam nordisk linje när det gäller de nordiska skogsnäringarna. I den nordliga regionen i EU och i Norge ses skogen som en viktig resurs, i andra delar av EU är skogen enbart ett ställe för rekreation och naturupplevelser. Dessa olika uppfattningar får stor betydelse när EU utformar det regelverk som ska styra skogsnäringens utveckling i framtiden. Ett nordiskt samarbete ger bättre förutsättningar att få gehör för de nordiska ländernas intressen i skogsfrågor.

Kompletterande uppgifter

I budgetpropositionen för 2018 (prop. 2017/18:1 utg.omr. 23) anför regeringen att den värnar det nationella självbestämmandet i skogsfrågor. Nya EU-initiativ, såsom förslag för genomförandet av EU:s klimat- och energiramverk för 2030, analyseras enligt regeringen noggrant ur detta perspektiv.

Nordiska ministerrådet är de nordiska regeringarnas officiella samarbetsorgan. Nordiska ministerrådet arbetar för gemensamma nordiska lösningar som ger positiva effekter för alla som bor i Norden. Sverige är ordförande i Nordiska ministerrådet under 2018. Det svenska ordförandeskapsprogrammet har titeln Ett inkluderande, innovativt och tryggt Norden. I programmet anføres bl.a. att ett långsiktigt, lönsamt och miljömässigt hållbart skogsbruk är positivt för klimatet, en levande landsbygd och en växande cirkulär och biobaserad ekonomi. Det finns en nordisk färdplan, Nordic Forest Solutions, som driver på skogssamarbetet. Programmet betonar också att ett nordiskt samarbete behövs för att i EU och andra internationella sammanhang vinna gehör för att ett hållbart skogsbruk är förenligt med biologisk mångfald, rekreation och god användning av skogsråvara.

Utskottets ställningstagande

I likhet med regeringen anser utskottet att det nationella självbestämmandet i skogsfrågor bör värnas. Utskottet konstaterar att det i det svenska programmet för ordförandeskapet i Nordiska ministerrådet 2018 anføres bl.a. att ett nordiskt samarbete behövs för att i EU och andra internationella sammanhang vinna gehör för att ett hållbart skogsbruk är förenligt med biologisk mångfald, rekreation och god användning av skogsråvara. Motion 2017/18:2837 (M) avstyrks därmed i den mån den inte kan anses tillgodosedd.

Äganderätt och ersättningsfrågor

Riksdagen bifaller motionsyrkanden om att en översyn bör göras av olika typer av ersättningsmodeller vid skyddande av skog i syfte att skapa effektivare skyddsformer. Riksdagen avslår motionsyrkanden om äganderätt, om ersättning för kollektiva nyttigheter, om system för ersättning för ianspråktagen mark och om förenkling av rättslig prövning.

Jämför reservation 12 (M, SD, C, KD), 13 (S, MP, V), 14 (L) och 15 (SD, C).

Motionerna

Äganderätt

I kommittémotion 2017/18:3347 av Jonas Jacobsson Gjörtler m.fl. (M) yrkande 1 anförs att äganderätten bör stärkas inom skogspolitiken. Äganderätten är en mänsklig rättighet som skyddas av både regeringsformen och Europakonventionen. För att de svenska skogsbrukarna ska ha goda möjligheter att driva och utveckla sin verksamhet krävs en stark äganderätt som omfattar rätten att bruka den mark man äger och ett upprätthållande av principen om frihet under ansvar. Motionerna 2017/18:2674 av Pål Jonson (M) och 2017/18:3563 av Cecilia Widegren (M) yrkande 3 uppmärksammar också frågan om ett stärkande av äganderätten inom skogspolitiken.

Enligt kommittémotion 2017/18:3855 av Eskil Erlandsson m.fl. (C) yrkande 67 bör äganderätten och brukanderätten vid jord- och skogsbruk stärkas. Äganderätten är en grundmurad rättighet och en vägledande princip. Den svenska skogen bör även i fortsättningen vårdas och brukas enligt principen om frihet under ansvar. Motionärerna anför att det är möjligt att verka för skogsnäringsens utveckling samtidigt som den biologiska mångfalden bevaras. Tvingande avsättning av skogsmark som begränsar äganderätten bör inte vara tillåtet i de fall då ersättning inte kan betalas ut vid intrångstillfället.

I motionerna 2017/18:981 och 2017/18:1863 av Daniel Bäckström och Staffan Danielsson (båda C) anförs att regeringen snarast bör förhindra att myndigheter förbjuder en skogsägare att avverka utan att rimlig ersättning betalas. De värdefullaste områdena ska skyddas men detta får inte ske på den enskildes bekostnad.

I motion 2017/18:2696 av Katarina Brännström (M) yrkande 1 bör man se över skogsägarnas rätt att avverka och sköta sin skog. Skyldigheterna för skogsägarna är många och respekten för skogsägandet sjunker.

Ersättningsfrågor

Enligt kommittémotion 2017/18:3717 av Kristina Yngwe m.fl. (C, M, L, KD) yrkande 18 bör en översyn göras av ersättningsmodeller vid skyddande av skog i syfte att skapa effektivare skyddsformer. För att markägare inte ska

skadas ekonomiskt vid skyddande av skog är det viktigt med fungerande ersättningsformer, något som i dag saknas. Även kommittémotion 2017/18:3855 av Eskil Erlandsson m.fl. (C) yrkande 68 tar upp frågan om att se över frågan om ändamålsenliga ersättningsmodeller vid skyddande av skog.

Enligt motion 2017/18:2810 av Mats Green (M) bör man se över möjligheterna för ett system för ersättning för ianspråktagen mark på grund av art- och habitatdirektivet.

Enligt partimotion 2017/18:2820 av Jan Björklund m.fl. (L) yrkande 32 bör jord- och skogsbruket i likhet med andra sektorer bära sina egna miljö- och klimatkostnader men också ersättas för kollektiva nyttigheter som naturvård och bevarande av den biologiska mångfalden. Det behövs ett tydligare fokus på hållbart brukande, landskapsvård, miljöskydd och bevarad biologisk mångfald.

I kommittémotion 2017/18:3855 av Eskil Erlandsson m.fl. (C) yrkande 70 anförs att man bör förenkla rättslig prövning för markägare vid restriktioner och begränsningar i markanvändning. Konsekvenserna för enskilda skogsägare blir mycket omfattande när Skogsstyrelsen i ökad omfattning avkräver hänsynstagande utifrån bestämmelserna om olika skydd. Den enskilde skogsägaren ges i vissa fall inte rätt till ersättning och det svårt att överklaga eller ifrågasätta myndighetsbeslut.

Tidigare behandling och kompletterande uppgifter

Äganderätt

Genom bestämmelserna i 2 kap. 15 § regeringsformen (RF) finns ett skydd för äganderätten. I första stycket anges bl.a. att vars och ens egendom är tryggad genom att ingen kan tvingas tåla att det allmänna inskränker användningen av mark eller byggnad utom när det krävs för att tillgodose angelägna allmänna intressen. I andra stycket anges att ersättning ska vara tillförsäkrad den för vilken det allmänna inskränker användningen av mark eller byggnad på ett sådant sätt att den pågående markanvändningen inom den berörda delen av fastigheten avsevärt försvåras. I tredje stycket anges att vid inskränkningar i användningen av mark eller byggnad som sker av hälsoskydds-, miljöskydds- eller säkerhetsskäl gäller dock vad som följer av lag i fråga om rätt till ersättning.

En för Sverige folkrättsligt förpliktande bestämmelse om skydd för enskildas egendom finns i artikel 1 i det första tilläggsprotokollet till Europakonventionen. Av artikelns första stycke följer att varje fysisk eller juridisk person ska ha rätt till respekt för sin egendom samt att ingen får berövas sin egendom annat än i det allmänna intresse och under de förutsättningar som anges i lag och i folkrättens allmänna grundsatser. Enligt andra stycket inskränker emellertid dessa bestämmelser inte en stats rätt att genomföra sådan lagstiftning som staten finner nödvändig för att reglera nyttjandet av egendom i överensstämmelse med det allmänna intresse eller för att säkerställa betalning av skatter eller andra pålagor eller av böter och

viten. Bestämmelsen gäller även som svensk lag eftersom konventionen har inkorporerats i svensk rätt (prop. 1993/94:117). Vid samtliga slag av äganderättsintrång gäller en proportionalitetsprincip som innebär att nödvändigheten av ett intrång i det allmännas intresse måste balanseras mot det men den enskilde lider av intrånget. Staten ges vid tillämpningen av denna princip en förhållandevis vid egen bedömningsmarginal.

I en debatt om interpellation 2017/18:295 den 30 januari 2018 anförde Landsbygdsminister Sven-Erik Bucht (S) bl.a. följande.

Äganderätten är grundlagsskyddad och inte ifrågasatt av regeringen. Hälften av landets skogar ägs och brukas i dag av enskilda privata skogsägare, och skogsägarna är således mycket viktiga för förvaltningen av Sveriges skogar. Frihet under ansvar innebär att den enskildes äganderätt till sin skog ska värnas samtidigt som skogsägaren har en betydelsefull del i det gemensamma ansvaret att förvalta skogsresursens alla värden. Detta ska ske på ett långsiktigt hållbart sätt i enlighet med ekosystemansatsen och de krav som följer av den miniminivå som lagstiftningen utgör. Skogspolitikens två jämställda mål och det delade ansvaret mellan samhället och skogsägarna kräver en tydlighet och långsiktighet beträffande äganderätten.

Regeringen har en tydlig ambition att skyddsvärda skogar inte ska avverkas. I budgetpropositionen avsattes medel för en landsomfattande nyckelbiotopsinventering samt en förstärkning med 250 miljoner kronor per år under en tioårsperiod för att i större utsträckning kunna erbjuda skogsägare med nyckelbiotopsrika brukningsenheter möjligheter till ersättning för områdesskydd. Ersättningen som lämnas vid intrång ska motsvara ett bedömt marknadsvärde plus ytterligare 25 procent, enligt expropriationslagen. Jag konstaterar alltså att en berörd markägare får en ersättning som överstiger det bedömda marknadsvärdet med 25 procent. För mig är det viktigt att inte skogsägarna kommer i kläm. Satsningen bedöms ge stor naturvårdsnytta och ökar förtroendet för naturvårdsarbetet i skogen.

Skogsbruket är en av Sveriges basnäringar som tillsammans med annan näringsverksamhet bidrar till landets samlade välförstånd. Skogspolitikerna bygger på två jämställda mål; miljömålet och produktionsmålet. Det finns behov av att utveckla bägge dessa delar. Likaväl som skydd och miljöhänsyn ska öka, är en ökad produktion av skoglig råvara viktigt i omställningen till ett biobaserat samhälle och för att fasa ut fossil energi.

Regeringen bedömer att processen med att utveckla ett nationellt skogsprogram i dialog med alla skogens intressenter kommer att få betydelse för utvecklingen av och villkoren för skogsbruket. Visionen för skogsprogrammet Skogen - det gröna guldet är att bidra med jobb och hållbar tillväxt i hela landet samt till utvecklingen av en växande bioekonomi. Det ska vägleda oss i detta. Min förhoppning är att regeringens samlade insatser på det skogliga området, inte minst genom det nationella skogsprogrammet och satsningarna på skydd av skog, gör att arbetet mot de jämställda målen utvecklas på ett positivt sätt.

Justitie- och inrikesminister Morgan Johansson (S), anförde bl.a. följande i debatt 19 december 2017 om på Interpellation 2017/18:195.

Jag anser (...) att det är av grundläggande betydelse för det moderna samhället att enskilda så långt som möjligt garanteras närings- och yrkesfrihet och skydd för sin egendom. Bestämmelserna som tillförsäkrar enskilda dessa fri- och rättigheter är grundlagsskyddade i regeringsformen.

Bestämmelsen om äganderätt ändrades 2011 så att huvudprincipen om rätt till full ersättning för förlusten vid expropriation och annat sådant förfogande gjordes tydligare. Det infördes också ett tillägg som innebär att rätten till ersättning vid så kallade rådighetsinskränkningar som sker av hälsoskydds-, miljöskydds- eller säkerhetsskäl ska regleras i lag.

Den nya utformningen hade sin grund i en politisk överenskommelse mellan samtliga dåvarande riksdagspartier inom ramen för den parlamentariskt sammansatta Grundlagsutredningen. Även utformningen av bestämmelsen om närings- och yrkesfrihet, som infördes i regeringsformen den 1 januari 1995, var resultatet av en bred politisk överenskommelse över blockgränserna.

I syfte att stärka äganderätten infördes år 2010 dessutom nya ersättningsregler vid expropriation och andra situationer där fastigheter tas i anspråk med tvång. De nya reglerna ledde till höjda ersättningar.

Konstitutionsutskottet har vid flera tillfällen uttalat att bestämmelsen om egendomsskyddet i regeringsformen är väl avvägd. Utskottet har behandlat motionsyrkanden om att göra egendomsskyddet likvärdigt med de så kallade politiska rättigheterna men har inte varit berett att föreslå ändringar av begränsningsreglerna i syfte att stärka äganderätten.

Jag instämmer i de bedömningarna och vill samtidigt understryka vikten av att värna den politiska överenskommelse som så sent som 2010 legat till grund för den nuvarande utformningen av 2 kap. regeringsformen. Samma överväganden gör sig gällande när det kommer till näringsfriheten. Jag ser därför inte några skäl att vidta åtgärder i syfte att göra ändringar i det befintliga grundlagsskyddet.

I betänkande 2016/17:MJU23 En livsmedelsstrategi för Sverige anförde utskottet bl.a. följande.

Äganderätten är en grundläggande rättighet i samhället och innebär att den enskildes egendom är tryggad genom att ingen kan tvingas avstå sin egendom till det allmänna. Det är dock inte en absolut rättighet, och inskränkningar får göras om det krävs för att tillgodose det allmännas intresse och allemansrätten. Utskottet noterar att gränsdragningen mellan det enskilda intresset och det allmännas intresse kan vara svår. Vidare är det viktigt att komma ihåg att vid samtliga slag av äganderättsintrång gäller en proportionalitetsprincip som innebär att nödvändigheten av ett intrång i det allmännas intresse måste balanseras mot det men den enskilde lider av intrånget. Myndigheterna ska alltid göra en intresseprövning, där hänsyn tas till det enskilda intresset och berörda ska ges möjlighet att yttra sig, som sedan ska vägas in och vara del av beslutet som fattas. [...]

Ersättningsfrågor

Det finns två jämställda mål beslutade av riksdagen för skogspolitiken, ett produktionsmål och ett miljömål. Produktionsmålet innebär att skogen och skogsmarken ska utnyttjas effektivt och ansvarsfullt så att den ger en uthålligt god avkastning. Skogsproduktionens inriktning ska ge handlingsfrihet i fråga om användningen av vad skogen producerar. Miljömålet innebär att skogsmarkens naturgivna produktionsförmåga ska bevaras. En biologisk mångfald och genetisk variation i skogen ska säkras. Skogen ska brukas så att växt- och djurarter som naturligt hör hemma i skogen ges förutsättningar att fortleva under naturliga betingelser och i livskraftiga bestånd. Hotade arter och naturtyper ska skyddas. Skogens kulturmiljövärden samt dess estetiska och

sociala värden ska värnas (prop. 1992/93:226, bet. 1992/93:JoU15, rskr. 1992/93:252, prop. 2007/08:108, bet. 2007/08:MJU18, rskr. 2007/08:244).

I betänkandet Ersättning vid rådighetsinskränkningar – vilka fall omfattas av 2 kap. 15 § tredje stycket regeringsformen och när ska ersättning lämnas? (SOU 2013:59) anfördes att huvudregeln är att ersättning ska lämnas till den enskilde när det allmänna inskränker användningen av dennes mark eller byggnad, 2 kap. 15 § andra stycket regeringsformen. Det motsatta gäller dock när rådighetsinskränkningen sker av hälsoskydds-, miljöskydds- eller säkerhetsskäl, 2 kap. 15 § tredje stycket regeringsformen. I fråga om rådighetsinskränkningar som sker av dessa skäl gäller i stället vad som framgår av vanlig lag och utgångspunkten är att någon ersättning inte ska lämnas. Vidare anfördes i betänkandet att miljöbalken innehåller en mängd regler som tillåter att det allmänna inskränker den enskildes möjligheter att använda mark eller byggnad. Sådana rådighetsinskränkningar kan ske genom meddelandet av föreskrifter och förbud, genom tillståndsplikt och villkor, återkallelse av tillstånd och meddelande av ytterligare eller ändrade villkor för en verksamhet. Rätten till ersättning regleras i 31 kap. miljöbalken.

I betänkandet uttalades att det låg utanför utredningens uppdrag att granska och föreslå ändringar i de bestämmelser som möjliggör rådighetsinskränkningar av hälsoskydds-, miljöskydds- och säkerhetsskäl. Med hänsyn till den mängd bestämmelser det rör sig om och hur vitt skilda områden som omfattas bedömdes det inte heller möjligt. En sådan omfattande granskning görs enligt betänkandet troligen bäst i samband med en allmän översyn av regelverket inom varje särskilt område. Två områden där det finns ett behov av en sådan översyn pekades ut – rådighetsinskränkningar i samband med inrättandet av vattenskyddsområden och rådighetsinskränkningar med stöd av artskyddsförordningen.

Frågan om huruvida en översyn av artskyddsförordningen ska genomföras bereds i Regeringskansliet. Enligt uppgift från Miljö- och energidepartementet pågår inte något annat arbete när det gäller ersättningsregler vid skydd av skog. Utredningsbetänkandet SOU 2013:59 är slutbehandlat.

Utskottets ställningstagande

Äganderätt

Utskottet har tidigare uttalat att äganderätten är en grundläggande rättighet i samhället och innebär att den enskildes egendom är tryggad genom att ingen kan tvingas avstå sin egendom till det allmänna. Det är dock inte en absolut rättighet, och inskränkningar får göras om det krävs för att tillgodose det allmännas intresse och allemansrätten. Gränsdragningen mellan det enskilda intresset och det allmännas intresse kan vara svår. Vidare är det viktigt att komma ihåg att vid samtliga slag av äganderättsintrång gäller en proportionalitetsprincip som innebär att nödvändigheten av ett intrång i det allmännas intresse måste balanseras mot det men den enskilde lider av intrånget (bet. 2016/17:MJU23). Utskottet vidhåller den uppfattningen. När

det gäller skogsbruket bygger den svenska skogspolitiken på två jämställda mål om produktion och miljö. En ökad produktion av skoglig råvara är viktig i en omställning till ett biobaserat samhälle och för att fasa ut fossil energi. Samtidigt måste skydd och miljöhänsyn öka. Den enskildes äganderätt till sin skog ska värnas samtidigt som skogsägaren har en betydelsefull del i det gemensamma ansvaret att förvalta skogsresursens alla värden.

När det gäller artskyddsförordningen bereds frågan om huruvida en översyn av denna ska genomföras i Regeringskansliet. När det gäller nyckelbiotoper kan konstateras att regeringen i budgetpropositionen avsatte 250 miljoner kronor per år under en tioårsperiod för att i större utsträckning kunna erbjuda skogsägare med nyckelbiotopsrika brukningsenheter möjligheter till ersättning för områdesskydd.

Mot denna bakgrund avstyrker utskottet motionerna 2017/18:981 (C), 2017/18:1863 (C), 2017/18:2674 (M), 2017/18:2696 (M) yrkande 1, 2017/18:3347 (M) yrkande 1, 17/18:3563 (M) yrkande 3 och 2017/18:3855 (C) yrkande 67.

Ersättningsfrågor

För att markägare inte ska skadas ekonomiskt vid skyddande av skog är det viktigt med fungerande ersättningsformer. Markägaren bör enkelt och effektivt kunna få ersättning vid bildande av områdesskydd som begränsar ett produktionsinriktat skogsbruk. En översyn bör därför göras av olika typer av ersättningsmodeller vid skyddande av skog, i syfte att skapa effektivare skyddsformer. Detta bör ges regeringen tillkänna. Därmed tillstyrker utskottet motionerna 2017/18:3717 (C, M, L, KD) yrkande 18 och 2017/18:3855 (C) yrkande 68. Motion 2017/18:2810 (M) avstyrks.

Utskottet finner inte att det finns skäl att se över frågorna om ersättning för kollektiva nyttigheter eller reglerna för den rättsliga prövningen. Motionerna 2017/18:2820 (L) yrkande 32 och 2017/18:3855 (C) yrkande 70 bör därför lämnas utan vidare åtgärd.

Motioner som bereds förenklat

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om skogspolitik som rör förslag som har behandlats tidigare under valperioden.

Jämför särskilt yttrande 1 (M), 2 (SD), 3 (C), 4 (V), 5 (L) och 6 (KD).

Utskottets ställningstagande

De motionsförslag som tas upp i bilaga 2 rör samma eller i huvudsak samma frågor som har behandlats tidigare under valperioden i utskottets betänkanden

2015/16:MJU10 Skogspolitik och 2016/17:MJU13 Skogspolitik. Riksdagen avslag motionsyrkandena i enlighet med utskottets förslag. Utskottet ser ingen anledning att nu göra någon annan bedömning och avstyrker därför yrkandena.

Reservationer

1. Rättssäker och effektiv nyckelbiotopsinventering, punkt 1 (S, MP, V)

av Åsa Westlund (S), Isak From (S), Sara Karlsson (S), Johan Büser (S), Stina Bergström (MP), Monica Haider (S), Jens Holm (V) och Marianne Pettersson (S).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen avslår motionerna

2017/18:2026 av Maria Plass (M),

2017/18:3347 av Jonas Jacobsson Gjørtler m.fl. (M) yrkande 7,

2017/18:3717 av Kristina Yngwe m.fl. (C, M, L, KD) yrkande 16 och

2017/18:3855 av Eskil Erlandsson m.fl. (C) yrkande 71.

Ställningstagande

Regeringen presenterade i budgeten en satsning på en landsomfattande inventering av nyckelbiotoper, dels för att applicera utvecklad och förbättrad metodik i nordvästra Sverige, dels för att uppdatera den nyckelbiotopsinventering som genomförts i övriga delar av landet. Som regeringen anför är det viktigt att skogsägare accepterar arbetssättet samt har förståelse för detta och har motivation att bevara nyckelbiotoperna. Det är viktigt att inventeringarna håller hög kvalitet och ger ändamålsenliga kunskapsunderlag. I likhet med landsbygdsminister Sven-Erik Bucht (ip. 2017/18:237) anser vi att det är viktigt att man i inventeringarna av nyckelbiotoper gör avgränsningar som är transparenta och att bedömningarna är objektiva och förutsägbara. Den nya metoden för nyckelbiotopsinventering är förankrad på så sätt att den har tagits fram i samverkan med skogsnäringen, Naturvårdsverket, länsstyrelser och certifieringsorganisationer. Metoden ska testas under 2018, och därefter utvärderas och eventuellt justeras. Vidare kan vi konstatera att skogscertifiering är ett frivilligt åtagande och att skogsägare med nyckelbiotopsrika områden kan ges möjlighet till områdesskydd och ersättning. Regeringen har förstärkt anslagen för detta i budgeten för 2018.

Mot bakgrund av det anförda anser vi att inventeringen har förutsättningar att vara rättssäker och effektiv och anpassad till området där den utförs. Det finns därför inte skäl för riksdagen att göra något tillkännagivande till regeringen i denna fråga.

2. Uppdrag om inventering och registrering av nyckelbiotoper, punkt 2 (V)

av Jens Holm (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2017/18:1149 av Jens Holm m.fl. (V) yrkande 9.

Ställningstagande

Regeringen bör ge Skogsstyrelsen i uppdrag att tillse att registrering och inventering av nyckelbiotoper sker i hela landet. Registrering och inventering av nyckelbiotoper är av central betydelse för att hänsyn ska tas till områden med höga naturvärden i samband med slutavverkningar. Jag anser därför att Skogsstyrelsens beslut under 2017 att pausa inventering och registrering av nyckelbiotoper i kommuner som sträcker sig från norra Värmland upp till Kiruna var oacceptabelt.

Skogsstyrelsens inventeringar av nyckelbiotoper är en av de största kartläggningarna av natur i vårt land. Det är därför positivt att regeringen i budgeten för 2018 föreslår en satsning på en landsomfattande inventering av nyckelbiotoper, dels för att applicera utvecklad och förbättrad metodik i nordvästra Sverige, dels för att uppdatera den nyckelbiotopsinventering som genomförts i övriga delar av landet. Myndigheterna kan också erbjuda skogsägare med nyckelbiotopsrika brukningsenheter möjlighet till områdesskydd.

För att säkerställa att även registrering av nyckelbiotoper fortsättningsvis sker i hela landet bör regeringen ge detta i uppdrag till Skogsstyrelsen.

3. Översyn av artskyddsförordningen, punkt 4 (S, MP, V)

av Åsa Westlund (S), Isak From (S), Sara Karlsson (S), Johan Büser (S), Stina Bergström (MP), Monica Haider (S), Jens Holm (V) och Marianne Pettersson (S).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 4 borde ha följande lydelse:

Riksdagen avslår motionerna
2017/18:2309 av Pål Jonson (M),
2017/18:2606 av Magnus Oscarsson m.fl. (KD) yrkande 1,

2017/18:3347 av Jonas Jacobsson Gjörtlér m.fl. (M) yrkande 4,
2017/18:3686 av Annie Lööf m.fl. (C) yrkande 75,
2017/18:3717 av Kristina Yngwe m.fl. (C, M, L, KD) yrkande 17 och
2017/18:3855 av Eskil Erlandsson m.fl. (C) yrkande 69.

Ställningstagande

Frågan om huruvida en översyn av artskyddsförordningen ska genomföras bereds i Regeringskansliet. Miljöministern har anfört att regeringen följer artskyddsfrågorna och de domstolsavgöranden som berör frågan (ip. 2017/18:194 och ip. 2017/18:372).

Vi anser därmed att något tillkännagivande till regeringen inte behöver göras.

4. Långsiktiga förutsättningar för skogsbruk, punkt 5 (S, MP, V)

av Åsa Westlund (S), Isak From (S), Sara Karlsson (S), Johan Büser (S), Stina Bergström (MP), Monica Haider (S), Jens Holm (V) och Marianne Pettersson (S).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 5 borde ha följande lydelse:

Riksdagen avslår motionerna

2017/18:1846 av Johanna Haraldsson (S) och

2017/18:3354 av Jonas Jacobsson Gjörtlér m.fl. (M) yrkande 5.

Ställningstagande

Vi kan ha förståelse för att skogsägare kan uppleva det som en ekonomisk risk att bevara och utveckla naturvärden. Det gäller såväl nyckelbiotoperna som artskyddet. För att inte rubba balansen mellan skogsbruk och naturvård kan skogsägaren därför erbjudas ersättning i samband med områdesskydd, i de fall där artskyddet och höga naturvärden avsevärt påverkar markägarens möjlighet att bruka sin skog. Regeringen har utökat stödet till skydd av värdefull natur, vilket är viktigt för att skapa balans mellan skogsbruk och naturvård.

I samband med satsningen i budgetpropositionen för 2018 på en landsomfattande inventering av nyckelbiotoper har regeringen tillfört 250 miljoner kronor per år t.o.m. 2027 för att erbjuda skogsägare med nyckelbiotopsrika brukningsenheter möjlighet till områdesskydd och ersättning. När det gäller frågan om en eventuell översyn av artskyddsförordningen är den under beredning i Regeringskansliet.

När det gäller avverkningsförbud och rätt till ersättning vid rådhetskränkningar kan vi konstatera att sådana frågor för närvarande är föremål för prövning i domstol. Utfallet av dessa domstolsprocesser måste avvaktas och analyseras innan det går att dra några välgrundade slutsatser i fråga om behovet av lagändringar. Detta är något som även miljöminister Karolina Skog nyligen anfört i samband med en interpellationsdebatt i riksdagen (ip. 2017/18:372, debatt den 13 mars 2018).

Mot denna bakgrund anser vi att det inte finns skäl att göra något tillkännagivande till regeringen i denna fråga.

5. Ekologisk kompensation, punkt 6 (C)

av Kristina Yngwe (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 6 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2017/18:3686 av Annie Lööf m.fl. (C) yrkande 64.

Ställningstagande

Det är angeläget att naturvården utvecklas genom användning av flexibla metoder som ekologisk kompensation och frivilliga skyddsformer. Ett sätt att öka den biologiska mångfalden i skogen är t.ex. att i större utsträckning använda system för att skapa och sälja krediter kopplade till åtgärder som minskar negativ påverkan på ekosystem eller biologisk mångfald.

6. Byte av skogsmark, punkt 7 (L)

av Lars Tysklind (L).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 7 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2017/18:2820 av Jan Björklund m.fl. (L) yrkande 25.

Ställningstagande

Den frivilligt skyddade arealen måste öka. Jag är kritisk till att arbetet med att byta statligt ägd skog som inbyte för privatägd skyddsvärd skog inte fortsätter. Denna framgångsrika metod borde i stället utvecklas. Särskilt fokus bör de kommande åren ligga på att skydda de värdefulla naturskogarna.

7. Översyn av skyddade områden, punkt 8 (M, SD)

av Maria Malmer Stenergard (M), Johan Hultberg (M), Martin Kinnunen (SD), Gunilla Nordgren (M), Jesper Skalberg Karlsson (M) och Cassandra Sundin (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 8 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2017/18:3347 av Jonas Jacobsson Gjörtler m.fl. (M) yrkandena 8 och 9.

Ställningstagande

En översyn av definitioner och beräkningsgrunder för skyddad skog bör genomföras. Exempelvis bör en jämförelse med andra länders beräkningsgrunder ske och möjligheten att räkna in impediment i den skyddade skogen bör övervägas. Det är också av stor vikt att behovet av ett starkt och livskraftigt skogsbruk tas i beaktande vid avsättning av skog. Majoriteten av avsättningarna sker i det små- och medelskaliga skogsbruket. Det är centralt att denna ordning med frihet under ansvar även fortsättningsvis utgör grunden för skydd av skog. Mer än 25 procent av den svenska skogsmarken är redan i dag undantagen från skogsbruk, vilket indikerar att förutsättningarna för den biologiska mångfalden är bättre än om man exempelvis enbart tittar på de formella skydden. För att skapa förutsägbarhet och långsiktiga regler bör en översyn ske av beräkningsgrunderna för måluppfyllnaden ske.

En löpande översyn bör ske av specifika skyddade områden med möjlighet till förändringar om skyddet inte längre är ändamålsenligt. För att säkerställa att de skyddsåtgärder som vidtas också är effektiva behövs det uppföljning. Därför vill vi att skyddade områden utvärderas med fokus på effektivitet. Varje krona som läggs på skydd måste ge så stor nytta som möjligt. De skyddade områdena måste regelbundet genomgå översyn i syfte att bedöma huruvida skyddet fortfarande kan anses som ändamålsenligt. Översynen ska innebära att skydd ska kunna ändras, och i vissa fall även upphävas, om det inte längre kan anses ändamålsenligt.

8. Skogens sociala värden, punkt 9 (V)

av Jens Holm (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 9 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2017/18:1149 av Jens Holm m.fl. (V) yrkande 5.

Ställningstagande

Skogens sociala värden brukar definieras som de värden som skapas av människors upplevelser. Dessa är en viktig resurs för samhället när det gäller t.ex. människors välbefinnande, hälsa, boendemiljö, utbildning, regional utveckling och turism. Enligt miljö kvalitetsmålen ska skogens kulturmiljövärden samt de sociala värdena värnas. Skogsvårdslagen har brister i hänsynen till sociala värden. Lagstiftningen bör ändras så att skogar med särskilt höga värden för rekreation och friluftsliv undantas från åtgärder och exploatering som inte främjar dessa värden eller biologiska värden.

9. Bioekonomistrategi, punkt 10 (M, C, L, KD)

av Kristina Yngwe (C), Maria Malmer Stenergard (M), Johan Hultberg (M), Gunilla Nordgren (M), Lars Tysklind (L), Magnus Oscarsson (KD) och Jesper Skalberg Karlsson (M).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 10 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2017/18:3352 av Jonas Jacobsson Gjörtler m.fl. (M) yrkande 12.

Ställningstagande

Regeringen bör prioritera inrättandet av en nationell bioekonomistrategi. Sverige är mycket rikt på skog. Det medför ett ansvar att bruka skogen på ett hållbart sätt, som tar hänsyn till både miljömål och produktionsmål. Tack vare den privata äganderätten för skog har svenskt skogsbruk länge varit framgångsrikt, och det finns i Sverige enormt mycket kunskap och forskning

på området. Därför har Sverige goda möjligheter att utveckla en ekonomi som i ännu högre grad är biobaserad. Genom att inrätta en nationell bioekonomistategi menar vi att man, tillsammans med de gröna näringarna, kan skapa större miljö- och klimatnytta. Den nationella strategin ska vara en väl förankrad strategi som främjar samverkan mellan både stat och näringsliv för att underlätta de omställningar som krävs i exempelvis skogsindustrin och lantbruket.

10. Avverkning av skog, punkt 12 (M)

av Maria Malmer Stenergard (M), Johan Hultberg (M), Gunilla Nordgren (M) och Jesper Skalberg Karlsson (M).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 12 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion 2017/18:3347 av Jonas Jacobsson Gjörtler m.fl. (M) yrkandena 2 och 3 i denna del.

Ställningstagande

Ett långsiktigt hållbart skogsbruk kan komma att kräva större flexibilitet. För att säkerställa att det svenska skogsbruket står starkt även i framtiden bör man överväga att i vissa fall kunna sänka åldern för när slutavverkning får ske.

Det bör även övervägas att höja gränsen för när en avverkningsanmälan måste ske. I dag måste alla avverkningar större än 0,5 hektar anmälas minst sex veckor i förväg. Om man höjde gränsen skulle byråkratin minska och man skulle underlätta för skogsbruket.

11. Skogsvårdslagen och miljöbalken, punkt 13 (V)

av Jens Holm (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 13 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion 2017/18:1149 av Jens Holm m.fl. (V) yrkande 4.

Ställningstagande

Skogsbruket omfattas i dag av både skogsvårdslagen och miljöbalken. För att bättre styra våra skogliga resurser och deras ekosystemtjänster bör skogsvårdslagstiftningen inarbetas i miljöbalken. Det skulle förbättra överblicken över den lagstiftning som styr naturens resurser och det skulle därmed bli lättare nå målsättningarna om hållbar utveckling. Regeringen bör därför återkomma med ett sådant lagförslag till riksdagen.

12. Äganderätt, punkt 15 (M, SD, C, KD)

av Kristina Yngwe (C), Maria Malmer Stenergard (M), Johan Hultberg (M), Martin Kinnunen (SD), Gunilla Nordgren (M), Magnus Oscarsson (KD), Jesper Skalberg Karlsson (M) och Cassandra Sundin (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 15 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2017/18:3347 av Jonas Jacobsson Gjørtler m.fl. (M) yrkande 1 och

2017/18:3855 av Eskil Erlandsson m.fl. (C) yrkande 67 och

avslår motionerna

2017/18:981 av Daniel Bäckström och Staffan Danielsson (båda C),

2017/18:1863 av Daniel Bäckström och Staffan Danielsson (båda C),

2017/18:2674 av Pål Jonson (M),

2017/18:2696 av Katarina Brännström (M) yrkande 1 och

2017/18:3563 av Cecilia Widegren (M) yrkande 3.

Ställningstagande

Äganderätten är en grundmurad rättighet och en vägledande princip för all skogsproduktion. Äganderätten är en mänsklig rättighet, som skyddas av både regeringsformen och Europakonventionen. En stark äganderätt som omfattar rätten att bruka den mark man äger. Principen om frihet under ansvar krävs för att de svenska skogsbrukarna ska ha goda möjligheter att driva och utveckla sin verksamhet. De svenska skogsbrukarna ska stå starka i den internationella konkurrensen även i fortsättningen och därför är det viktigt att värna äganderätten.

Många markägare och företagare inom de gröna näringarna ger i växande omfattning uttryck för oro över att äganderätten håller på att urholkas – ofta genom små steg och åtgärder som var för sig inte alltid uppfattas som särskilt dramatiska, men som sammantaget innebär kraftiga inskränkningar. Det kan

exempelvis handla om artskyddsförordningen, nyckelbiotoper eller om diskussioner om utökad talerätt när det gäller avverkningar. Den svenska skogen bör även fortsättningsvis vårdas och brukas enligt principen om frihet under ansvar. Det är möjligt att verka för skogsnäringens utveckling samtidigt som den biologiska mångfalden bevaras. Vi anser att den senaste tidens utveckling innebär att det finns anledning att påminna om de stora insatser som Sveriges skogsägare gör för att vi ska ha ett fungerande skogsbruk, en levande landsbygd och en god miljö. Vi anser därför att äganderätt och brukanderätt vid skogsbruk bör stärkas.

13. Ersättningsfrågor, punkt 16 (S, MP, V)

av Åsa Westlund (S), Isak From (S), Sara Karlsson (S), Johan Büser (S), Stina Bergström (MP), Monica Haider (S), Jens Holm (V) och Marianne Pettersson (S).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 16 borde ha följande lydelse:

Riksdagen avslår motionerna

2017/18:2810 av Mats Green (M),

2017/18:3717 av Kristina Yngwe m.fl. (C, M, L, KD) yrkande 18 och

2017/18:3855 av Eskil Erlandsson m.fl. (C) yrkande 68.

Ställningstagande

Vi konstaterar att ersättning till markägare kan lämnas när t.ex. nya naturreservat, nationalparker eller Natura 2000-områden ska bildas. Även vid andra rådighetsinskränkningar kan ersättning lämnas enligt reglerna i miljöbalken. En förutsättning enligt miljöbalken är att pågående markanvändning inom berörd del av fastigheten avsevärt försvåras. Staten ersätter i dessa fall fastighetsägare med ett belopp som motsvarar fastighetens minskade marknadsvärde med ett tillägg på 25 procent. Myndigheterna ska nu även kunna erbjuda skogsägare med nyckelbiotopsrika brukningsenheter möjlighet till områdesskydd och ersättning. Regeringen har i budgeten för 2018 förstärkt anslagen för detta med 250 miljoner kronor per år t.o.m. 2027.

När det gäller avverkningsförbud och rätt till ersättning vid rådighetsinskränkningar kan vi konstatera att sådana frågor för närvarande är föremål för prövning i domstol. Utfallet av dessa domstolsprocesser måste avvaktas och analyseras innan det går att dra några välgrundade slutsatser i fråga om behovet av lagändringar. Detta är något som även miljöminister Karolina Skog nyligen anförde i samband med en interpellationsdebatt i riksdagen (ip. 2017/18:372, debatt den 13 mars 2018).

Mot denna bakgrund saknas skäl att göra något tillkännagivande till regeringen i denna fråga.

14. Ersättning för kollektiva nyttigheter, punkt 17 (L)

av Lars Tysklind (L).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 17 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2017/18:2820 av Jan Björklund m.fl. (L) yrkande 32.

Ställningstagande

Jord- och skogsbruket ska i likhet med andra sektorer bära sina egna miljö- och klimatkostnader men ska också ersättas för kollektiva nyttigheter som naturvård och bevarande av den biologiska mångfalden. Det behövs ett tydligare fokus på hållbart brukande, landskapsvård, miljöskydd och bevarad biologisk mångfald. Redan med nuvarande teknik skulle jord- och skogsbruket kunna vara självförsörjande på hållbar energi. Avkastningen kan öka på ett miljövänligt sätt genom att anpassa växtsorter, brukningsmetoder och näringsämnen efter lokala förhållanden.

15. Möjlighet till rättslig prövning, punkt 18 (SD, C)

av Kristina Yngwe (C), Martin Kinnunen (SD) och Cassandra Sundin (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 18 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2017/18:3855 av Eskil Erlandsson m.fl. (C) yrkande 70.

Ställningstagande

Konsekvenserna för enskilda skogsägare blir mycket omfattande när Skogsstyrelsen nu i ökad omfattning avkräver hänsynstagande utifrån bestämmelserna om olika skydd. För att regelverket ska fungera på ett rimligt

sätt måste även samhället göra prioriteringar och bära en del av kostnaden. Den enskilde skogsägaren ges i vissa fall inte rätt till ersättning och det är svårt att överklaga eller ifrågasätta myndighetsbeslut. Det vill vi ändra på genom att möjliggöra och förenkla rättslig prövning för markägare vid restriktioner och begränsningar i markanvändning på grund av områdesskydd.

Särskilda yttranden

1. Motioner som bereds förenklat, punkt 19 (M)

Maria Malmer Stenergard (M), Johan Hultberg (M), Gunilla Nordgren (M) och Jesper Skalberg Karlsson (M) anför:

Utskottet har genom förenklad motionsberedning avstyrkt de motionsförslag som finns i bilaga 2. I fråga om våra förslag vidhåller vi de synpunkter som företrädare för vårt parti framfört i tidigare ställningstaganden och i aktuella kommittémotioner men avstår från att ge uttryck för dem i en reservation.

2. Motioner som bereds förenklat, punkt 19 (SD)

Martin Kinnunen (SD) och Cassandra Sundin (SD) anför:

Utskottet har genom förenklad motionsberedning avstyrkt de motionsförslag som finns i bilaga 2. I fråga om vårt förslag vidhåller vi de synpunkter som företrädare för vårt parti framfört i tidigare ställningstaganden och i aktuell kommittémotion men avstår från att ge uttryck för dem i en reservation.

3. Motioner som bereds förenklat, punkt 19 (C)

Kristina Yngwe (C) anför:

Utskottet har genom förenklad motionsberedning avstyrkt de motionsförslag som finns i bilaga 2. I fråga om våra förslag vidhåller vi de synpunkter som företrädare för vårt parti framfört i tidigare ställningstaganden och i aktuella parti- och kommittémotioner men avstår från att ge uttryck för dem i en reservation.

4. Motioner som bereds förenklat, punkt 19 (V)

Jens Holm (V) anför:

Utskottet har genom förenklad motionsberedning avstyrkt de motionsförslag som finns i bilaga 2. I fråga om våra förslag vidhåller vi de synpunkter som företrädare för vårt parti framfört i tidigare ställningstaganden och i aktuella kommittémotioner men avstår från att ge uttryck för dem i en reservation.

5. Motioner som bereds förenklat, punkt 19 (L)

Lars Tysklind (L) anför:

Utskottet har genom förenklad motionsberedning avstyrkt de motionsförslag som finns i bilaga 2. I fråga om vårt förslag vidhåller vi de synpunkter som

företrädare för vårt parti framfört i tidigare ställningstaganden och i aktuell partimotion men avstår från att ge uttryck för dem i en reservation.

6. Motioner som bereds förenklat, punkt 19 (KD)

Magnus Oscarsson (KD) anför:

Utskottet har genom förenklad motionsberedning avstyrkt de motionsförslag som finns i bilaga 2. I fråga om vårt förslag vidhåller vi de synpunkter som företrädare för vårt parti framfört i tidigare ställningstaganden och i aktuell kommittémotion men avstår från att ge uttryck för dem i en reservation.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Motioner från allmänna motionstiden 2017/18

2017/18:90 av Mikael Eskilandersson och Roger Hedlund (båda SD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att underlätta att få tillstånd för markavvattnings- och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:682 av Anna Wallén m.fl. (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om skogens roll i en biobaserad ekonomi och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:981 av Daniel Bäckström och Staffan Danielsson (båda C):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen snarast bör förhindra att myndigheter förbjuder en skogsägare att avverka utan att rimlig ersättning betalas, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2017/18:1055 av Patrik Björck m.fl. (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om möjligheten för svenska skogsägare att fortsätta med hållbart brukande av skogen, som innebär både skogstillväxt och ökad möjlighet för Sverige att uppnå klimatmålen, och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:1097 av Helén Pettersson i Umeå och Marie-Louise Rönnmark (båda S):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga möjligheten att i skogsprogrammet inkludera mål för andelen träbyggande och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:1149 av Jens Holm m.fl. (V):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige bör anta ett nytt etappmål för areal utökad skyddad skog för att uppnå miljö kvalitetsmålet Levande skogar och åtaganden i enlighet med Nagoyaöverenskommelsen och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att frivilliga avsättningar ska vara långsiktiga, dokumenteras och kvalitetssäkras ur naturvårdessynpunkt för att ingå i det nationella miljö kvalitetsmålet Levande skogar och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att miljöhänsynen ska stärkas genom att effektiva sanktionsmöjligheter

- införs för brott mot hänsynsreglerna i skogsvårdslagen och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör återkomma med förslag som inarbetar skogsvårdslagstiftningen i miljöbalken, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
 5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att lagstiftningen bör ändras så att skogar med särskilt höga värden för rekreation och friluftsliv undantas från åtgärder och exploatering som inte främjar dessa värden eller biologiska värden, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
 6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör ges i uppdrag att skyndsamt ta fram förslag på lagstiftning så att avverkning av skogar med höga naturvärden stoppas och tillkännager detta för regeringen.
 7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att en nationell målsättning för areal kalhyggesfritt skogsbruk bör ingå i miljö kvalitetsmålet Levande skogar och tillkännager detta för regeringen.
 9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör ge Skogsstyrelsen i uppdrag att tillse att registrering och inventering av nyckelbiotoper sker i hela landet och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:1846 av Johanna Haraldsson (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om skogsbrukets viktiga roll och behov av långsiktiga förutsättningar och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:1863 av Daniel Bäckström och Staffan Danielsson (båda C):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen snarast bör förhindra att myndigheter förbjuder en skogsägare att avverka utan att rimlig ersättning betalas och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:2026 av Maria Plass (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om inventeringen av nyckelbiotoper och deras påverkan på skogsbruket och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:2309 av Pål Jonson (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över reglerna i artskyddsförordningen, i samband med skogsavverkning, och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:2499 av Ann-Britt Åsebol (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om behovet av en översyn av hur de nationella miljömålen påverkar Sveriges skogsägare och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:2560 av Ann-Charlotte Hammar Johnsson m.fl. (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheterna att öka användningen av främmande trädslag i skogsbruket och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:2606 av Magnus Oscarsson m.fl. (KD):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen snarast ska förändra artskyddsförordningen så att äganderätten säkras och tillkännager detta för regeringen.
7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige ska motsätta sig en gemensam skogspolitik inom EU och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:2674 av Pål Jonson (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om behovet av att stärka äganderätten inom skogspolitiken och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:2696 av Katarina Brännström (M):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över skogsägarnas rätt att avverka och sköta sin skog på rimligt sätt och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att klassning av biotopskydd ska kunna överklagas och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:2810 av Mats Green (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheterna för ett system för ersättning för beslagtagna mark på grund av art- och habitatdirektivet och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:2820 av Jan Björklund m.fl. (L):

24. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om skogens roll för biologisk mångfald och klimatförändringar och tillkännager detta för regeringen.
25. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att de kvarvarande naturskogarna, eller gammelskogarna måste skyddas,

t.ex. genom byte med statligt ägd skog, och tillkännager detta för regeringen.

32. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att jord- och skogsbruket i likhet med andra sektorer ska bära sina egna miljö- och klimatkostnader men också ersättas för kollektiva nyttigheter som naturvård och bevarande av den biologiska mångfalden och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:2837 av Cecilie Tenfjord-Toftby (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheterna till en gemensam nordisk linje gällande de nordiska skogsnäringarna och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:3014 av Carl Schlyter (MP):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att snarast utarbeta en budget för hållbart uttag från skogen och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att principen om 20 procent avsättning, 30 procent modernt blädningsbruk samt 50 procent traditionellt skogsbruk bör användas som grundantagande för budgeten och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:3347 av Jonas Jacobsson Gjörtler m.fl. (M):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om behovet av att stärka äganderätten inom skogspolitiken och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör verka för att höja gränsen för när en avverkningsanmälan måste göras och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda möjligheterna att i vissa fall tillåta lägre slutavverkningsålder, utökad dikning av skogsmark samt försök med nya trädslag och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att snarast se över reglerna i artskyddsförordningen så att beslut om skogsavverkningar kan fattas på ett tillämpligt, effektivt och rättssäkert sätt och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om vikten av att säkra det svenska självbestämmandet över den svenska skogen och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om avsättningar av skyddsvärd skog och tillkännager detta för regeringen.
7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om behovet av en översyn av tillämpningen av nyckelbiotopsbegreppet och dess

konsekvenser för enskilda skogsägare och tillkännager detta för regeringen.

8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om behovet av en översyn av definition och beräkningsgrunder för skog som är skyddad eller på annat sätt undantagen produktion och tillkännager detta för regeringen.
9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om behovet av en löpande översyn av specifika skyddade områden med möjlighet till förändringar om skyddet inte längre är ändamålsenligt, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2017/18:3352 av Jonas Jacobsson Gjörtler m.fl. (M):

12. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att prioritera inrättandet av en nationell bioekonomistrategi och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:3354 av Jonas Jacobsson Gjörtler m.fl. (M):

5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att säkerställa en god incitamentsstruktur för ett hållbart skogsbruk och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:3409 av Lars Hjalmered m.fl. (M):

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om vikten av att säkra det svenska självbestämmandet över den svenska skogen och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:3498 av Per Åsling och Daniel Bäckström (båda C):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen tydligare bör styra sin förvaltning mot insatser inom den nuvarande skogspolitiken som stimulerar en ökad skogsproduktion och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:3563 av Cecilia Widegren (M):

3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att skogen är en av Sveriges stora tillgångar och att äganderätten bland Sveriges skogsägare ska stärkas, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2017/18:3686 av Annie Lööf m.fl. (C):

64. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att naturvården utvecklas genom användning av flexibla metoder som ekologisk kompensation och frivilliga skyddsformer och tillkännager detta för regeringen.

73. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att skogsvårdslagstiftningen ska fortsatt bygga på jämbördiga mål om brukande och bevarande och tillkännager detta för regeringen.
74. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regelverk bör utformas för att möjliggöra fortsatt ökat och långsiktigt hållbart utnyttjande av skogsråvara för ökad klimatnytta och tillkännager detta för regeringen.
75. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om behovet av att se över artskyddsförordningen för att säkerställa att den är tillämpbar, effektiv och rättssäker och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:3717 av Kristina Yngwe m.fl. (C, M, L, KD):

16. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att verka för att klassificeringen av nyckelbiotoper är rättssäker och effektiv i sin tillämpning och tillkännager detta för regeringen.
17. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att verka för en översyn av artskyddsförordningen för att säkerställa att den är tillämpbar, effektiv och rättssäker, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
18. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en översyn av ersättningsmodeller vid skyddande av skog i syfte att skapa effektivare skyddsformer och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:3855 av Eskil Erlandsson m.fl. (C):

63. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att skogsvårdslagstiftningens inriktning med jämbördiga mål för uthållig produktion ska ligga fast, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
64. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över hur skogsnäringen kan utvecklas samtidigt som biologisk mångfald bevaras och tillkännager detta för regeringen.
66. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att i EU värna om den svenska modellen för skogsbruk och tillkännager detta för regeringen.
67. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att stärka äganderätt och brukanderätt vid jord- och skogsbruk och tillkännager detta för regeringen.
68. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att pröva möjligheten att ta fram nya och ändamålsenliga ersättningsmodeller vid skyddande av skog och tillkännager detta för regeringen.
69. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över artskyddsförordningen för att säkerställa att den är tillämpbar, effektiv och rättssäker och tillkännager detta för regeringen.

70. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att möjliggöra rättslig prövning för markägare vid restriktioner och begränsningar i markanvändning på grund av områdesskydd och tillkännager detta för regeringen.
71. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att fastställande av nyckelbiotoper ska vara rättssäkert och effektivt i sin tillämpning och tillkännager detta för regeringen.

BILAGA 2**Motionsyrkanden som avstyrks av utskottet**

Motion	Motionärer	Yrkanden
19. Motioner som bereds förenklad		
2017/18:90	Mikael Eskilandersson och Roger Hedlund (båda SD)	
2017/18:682	Anna Wallén m.fl. (S)	
2017/18:1055	Patrik Björck m.fl. (S)	
2017/18:1097	Helén Pettersson i Umeå och Marie-Louise Rönmark (båda S)	
2017/18:1149	Jens Holm m.fl. (V)	1–3, 6 och 7
2017/18:2499	Ann-Britt Åsebol (M)	
2017/18:2560	Ann-Charlotte Hammar Johnsson m.fl. (M)	
2017/18:2606	Magnus Oscarsson m.fl. (KD)	7
2017/18:2820	Jan Björklund m.fl. (L)	24
2017/18:3347	Jonas Jacobsson Gjørtler m.fl. (M)	3 idd, 5 och 6
2017/18:3409	Lars Hjalmered m.fl. (M)	2
2017/18:3498	Per Åsling och Daniel Bäckström (båda C)	
2017/18:3686	Annie Löf m.fl. (C)	73 och 74
2017/18:3855	Eskil Erlandsson m.fl. (C)	63, 64 och 66